

REFERAT Økonomi- og Klimaudvalget d. 09-04-2025

Mødedato Onsdag d. 09. april 2025 kl. 15:30

Mødested Mødelokale 5, Snorrebakken 66, Rønne

Mødedeltagere Helle Munk Ravnborg, Jacob Trøst, Jonna Nielsen, Linda Kofoed
Persson, Morten Riis, Søren Schow, René Danielsson

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Dialogmøde mellem Økonomi- og Klimaudvalget og Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitali	4
Budgetoverførsler fra 2024 til 2025, udvalgets eget område.....	6
Budgetoverførsler fra 2024 til 2025.....	9
Afgivelse af regnskab 2024 til revisionen.....	13
Orientering om afkast af placerede midler i henhold til "Politik for styring af kommunens finansiell	19
Befolkningsprognose 2025 til 2037.....	22
Retningslinjer i BRK forud for kommunalvalget 2025.....	24
Orientering om opdateret organisationsbeskrivelse samt rolle- og funktionsbeskrivelse.....	28
Status og prioritering af plansager.....	29
Igangsætning af kommuneplantillæg for udvidelse af detailhandelsstrukturen i Rønne.....	39
Igangsætning af kommune- og lokalplanlægning for festivaler på Nordlandet.....	45
Igangsætning af planlægning for Mønstergård syd for Østermarie.....	49
Endelig vedtagelse af planlægning for et sommerhusområde ved Langebjerg.....	53
Anlægsbevilling til energirenoveringer i de kommunale ejendomme - ESCO fase 4 - 2025.....	57
Anlægsbevilling til selvejende haller 2025.....	60
Anlægsregnskab for anlæg af cykelsti på Torneværksvej, Rønne.....	63
Anlægsregnskab for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2024.....	65
Anlægsregnskab for forlængelse af Sagavej, fase 1.....	67
Anlægsregnskab for kabellægning af gadebelysning i Nexø 2023.....	69
Anlægsregnskab for Områdefornyelse i Allinge.....	71
Anlægsregnskab for udvidelse af Børnehuset Trilobitten i Aakirkeby.....	74
Orientering fra formanden.....	76
Eventuelt.....	77
Lukket: Lukket punkt: Genfremstilling af sag om salg af Nexø Fritidshus - Gl. Postvej 27, Nexø.....	78
Lukket: Lukket punkt: Nedjustering af besparelse som følge af færre oprettede døgnpladser i Ungel	79
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2025.....	80
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til energirenovering af varmecentral i Nexøhuset.....	81
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til nyt køleanlæg til produktionskøkkenet ved DeViKa i Ne	82
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til renovering af broer og bygværker 2025.....	83

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Fraværende

Jonna Nielsen, René Danielsson

Bemærkninger til dagsordenen

Bemærkninger til dagsordenen: Pkt. 7 vedr. befolkningsprognosen blev behandlet umiddelbart efter pkt. 2.

Deltagere fra administrationen

Kommunaldirektør Sine Sunesen

Velfærdsdirektør Trine Dorow

Teknisk direktør Lisbeth Røgind

Økonomichef Stine Hansen, pkt. 3-6

Udvalgssekretær Inge Kjæmpe Mogensen

Punkt 2: Dialogmøde mellem Økonomi- og Klimaudvalget og Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering

24/24721

Politisk sagsgang

Økonomi- og Klimaudvalget beslutter.

Resumé

På mødet i Økonomi- og Klimaudvalget den 17. januar 2024 blev der besluttet en model for dialogmøder mellem fagudvalg og centre.

Fagudvalget har besluttet et tema for dialogmødet. Derudover kan CenterMED vælge temaer.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering, på baggrund af oplæg fra centret, har en dialog med baggrund i det valgte tema.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Godkendt.

Sagsfremstilling

Økonomi- og Klimaudvalget har valgt temaerne:

- organisationsændring og ny centerstruktur samt
- i hvor høj grad BRK opfattes som en attraktiv arbejdsplads

Formålet med dialogmødet

Formålet er at give udvalget en orientering om, hvordan det går med at implementere årets budget og skabe en dialog i et MED-perspektiv. Der kan også ske en orientering om nye reformer, lovgivning, opsamling på politikker mv., der har betydning for arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold.

Herudover fastsætter CenterMED temaer, som fremsendes til udvalget inden dialogmødet.

Temaerne skal være MED-relevante, dvs. omhandle personale- og arbejdsforhold. Faglige emner behandles i de faglige temamøder.

BRK's værdigrundlag

For at skabe et forum for konstruktiv dialog, hvor både medarbejdere og politikere har plads til at give deres mening til kende, afvikles dialogen med udgangspunkt i BRK's værdigrundlag.

En afgørende forudsætning for et positivt dialogmøde er **tillid** og en gensidig **respekt** for menneskers forskellighed. Dialogmødet vil tage udgangspunkt i netop disse værdier for at skabe et rum for en **åben** og konstruktiv dialog for alle deltagere. Medarbejderne arbejder ud fra værdierne **engagement** og **ansvarlighed** og deler gerne perspektiver med det politiske niveau om, hvordan de politiske beslutninger bliver implementeret.

Økonomiske konsekvenser

Punkt 3: Budgetoverførsler fra 2024 til 2025, udvalgets eget område

25/719

Politisk sagsgang

Økonomi- og Klimaudvalget beslutter

Resumé

Budgetoverførslerne fra 2024 til 2025 på Økonomi- og Klimaudvalgets område er opgjort i henhold til principperne for budgetoverførsler.

Det samlede beløb vedrørende drift til overførsel er opgjort til 7,4 mio. kr. mens beløbet til overførsel vedrørende anlæg udgør 0,5 mio. kr.

I denne sag skal Økonomi- og Klimaudvalget godkende indstillingen til kommunalbestyrelsen om budgetoverførslerne til 2025.

Fagudvalgenes indstillinger medtages i en samlet sag om budgetoverførsler fra 2024 til 2025 til kommunalbestyrelsens møde den 30. april 2025.

Indstilling

Direktionen indstiller, at det som en del af den samlede budgetoverførselssag til kommunalbestyrelsen indstilles, at

- a) budgetoverførslerne på driften godkendes som anført i tabel 1, og
- b) budgetoverførslerne på anlæg godkendes som anført i tabel 3.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Godkendt.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte principperne for budgetoverførsler den 24. februar 2022. Principperne indebærer, at der på den enkelte bevilling automatisk kan overføres overskud op til 5 pct. mens underskud overføres fuldt ud. Over- og underskud på områder med særlig overførselsadgang overføres fuldt ud. Hvor en bevilling, efter omorganiseringen i 2024, henhører under flere centre, er principperne anvendt for det enkelte centers del af bevillingen.

På Økonomi- og Klimaudvalgets område udviser driften et samlet overskud på 7,4 mio. kr., hvoraf 2,2 mio. kr. ligger ud over den automatiske overførselsadgang på 5 pct. jf. tabel 1.

Staben har anmodet om, at hele overskuddet på bevilling 65 Administration overføres til 2025. Overskuddet udgør 3,3 mio. kr. hvoraf 1,8 mio. kr. ligger ud over den automatiske overførselsadgang på 5 pct. Anmodningen er begrundet med, at

- tiltag finansieret af budgetoverførsel fra 2023 endnu ikke er afsluttet eller fuldt betalt. Det gælder administrationsanalysen, fraflytteranalysen og etablering af kriseberedskabsrum til den centrale krisestab på Snorrebakken.
- der er et efterslæb på den obligatoriske arbejdsmiljøuddannelse og at indsatsen for at nedbringe sygefraværet skal understøttes gennem kursusaktivitet for ledere og medarbejderrepræsentanter
- der forventes udgifter til advokater i forbindelse med flere igangværende og uafklarede retssager, og
- der som følge af vakancer er opgaver og centrale initiativer der er blevet udsat og skal indhentes, fx opdatering af fødevarerstrategi, opdatering af arbejdet med køb og salg af ejendomme og realisering af tværgående initiativer for direktionen.

Staben har endvidere anmodet om, at hele overskuddet på bevilling 64 Politikere overføres til 2025. Overskuddet udgør 0,8 mio. kr. hvoraf 0,4 mio. kr. ligger ud over den automatiske overførselsadgang. Anmodningen er begrundet med

merforbrug på rejser, udgifter til råd og nævn samt dækning af vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer under sygdom og barsel. Derudover overføres overskuddet på 0,2 mio. kr. fra det royale besøg i 2024 til PostNord Danmark Rundt i 2025. Overskuddet var i budget 2024 forudsat tilbageført til kassen.

Direktionen anbefaler anmodningerne og det indstilles på den baggrund at der overføres 7,4 mio. kr. til 2025.

Budgetoverførslen på områder med særlig overførselsadgang vedrører forsikrings- og opsparingspuljer, der skal balancere over årene, tværgående puljer på HR-området og budget til administrative elever.

På anlægssiden er budgetoverførslen opgjort til 0,5 mio. kr., som vedrører køb og salg af ejendom samt udstykningsområder.

Økonomiske konsekvenser

Opgørelsen af budgetoverførslerne til 2025 fremgår nedenfor.

Drift

Det samlede overskud på den overførbare bevilling udgør 7.415.000 kr., hvoraf 2.180.000 kr. ligger ud over den automatiske overførselsadgang. Det indstilles at der overføres 7.415.000 kr. jf. tabel 1.

Tabel 1: Resultat, korrektioner og beløb der indstilles overført

Beløb i 1.000 kr.	Korrigeret resultat 2024	I pct. af budgetrammen	Automatisk overførselsadgang	Justering af automatisk overførsel	Flytning af bevilling eller opgave	Beløb der indstilles overført til 2025	Beløb der ikke overføres
SO: = Særlig overførselsadgang							
61 Økonomi og personale	2.076	5,0%	2.076	0	0	2.076	0
SO: Puljer	284		284	0	0	284	0
SO: Interne personale- og forsikringspuljer	-3.548		-3.548	0	0	-3.548	0
61 Økonomi og personale i alt	-1.188		-1.188	0	0	-1.188	0
65 Administration	3.333	10,6%	1.567	1.766	-77	3.256	0
SO: Puljer og projekter	1.137		1.137	0	0	1.137	0
65 Administration i alt	4.470		2.704	1.766	-77	4.394	0
66 It og digitalisering	3.326	5,0%	3.326	0	77	3.402	0
63 Folkemødet	150	3,1%	150	0	0	150	0
64 Politikere	786	10,5%	373	413	0	786	0
SO: Rejser, udd. møder og repr.	-129		-129	0	0	-129	0
64 Politikere i alt	657		244	413	0	657	0
I alt	7.415		5.235	2.180	0	7.415	0
Heraf med almindelig overførselsadgang	9.671		7.492	2.180	0	9.671	0
Heraf med særlig overførselsadgang	-2.257		-2.257	0	0	-2.257	0

Note: Kolonnen "Justering af automatisk overførsel" justerer overførslerne jf. direktionens anbefaling..

Der flyttes netto 77.000 kr. af overskuddet mellem bevilling 65 Administration og bevilling 66 It og digitalisering som følge af flytning af opgaver mellem bevillinger i forlængelse af omorganiseringen i 2024 (Ø-arkiv og kriseberedskabsrum).

Direktionen forudsætter, at centrene ikke kan igangsætte vedvarende tiltag for de overførte midler, men at disse alene kan anvendes til engangsudgifter og ikke til varig drift.

Budgetoverførslerne på udvalgets område er samlet set faldet med 2,9 mio. kr. i forhold til budgetoverførslerne fra 2023.

Tabel 2: Udvikling i budgetoverførsler

Beløb i 1.000 kr.	Regnskabs- resultat 2024	Heraf budget- overførsel fra 2023	Budget- overførsel til 2025	Ændring i overførsel
SO: = Særlig overførselsadgang				
61 Økonomi og personale	2.076	2.009	2.076	67
SO: Puljer	284	357	284	-73
SO: Interne personale- og forsikringspuljer	-3.548	-1.398	-3.548	-2.151
61 Økonomi og personale i alt	-1.188	968	-1.188	-2.156
65 Administration	3.333	1.797	3.256	1.459
SO: Puljer og projekter	1.137	1.459	1.137	-322
65 Administration i alt	4.470	3.256	4.394	1.138
66 It og digitalisering	3.326	5.956	3.402	-2.554
63 Folkemødet	150	-65	150	215
64 Politikerne	786	409	786	378
SO: Rejser, udd, møder og repr.	-129	-167	-129	37
64 Politikerne i alt	657	242	657	415
I alt	7.415	10.357	7.415	-2.942

Faldet skyldes primært forbrug af opsparingen på bevilling 66 It og digitalisering samt at underskuddet på forsikringspuljer er steget i 2024. Underskuddet på puljerne nedbringes over de kommende år.

Anlæg

På anlægssiden overføres 462.879 kr. jf. tabel 3.

Tabel 3: Budgetoverførsler vedrørende anlæg

Projekt	Budget	Regnskab	Fremskrivning	Overført rådigheds-beløb
Staben				
Køb og salg af fast ejendom				
Køb og salg af jord og bygninger, igangvær. projekter, netto			Ingen	2.549.922
I alt Køb og salg af fast ejendom				2.549.922
Udstykningsforetagender				
Færdiggør. af veje, afsluttede udstykningsregnskaber	2.032.593	0	Ingen	2.032.593
Salg af restgrunde, afsluttede udstykningsregnskaber	-2.563.815	307.214	Ingen	-2.871.029
Bøgene, Vestermarie, netto	-214.301	0	Ingen	-214.301
Hjemly, Snogebæk, netto	132.853	-232.000	Ingen	364.853
Nørremøllevej, Nexø, netto	-446.835	-200.000	Ingen	-246.835
Rønne Syd, etape 3, netto	-2.717.898	-1.565.574	Ingen	-1.152.324
I alt Udstykningsforetagender				-2.087.043
I alt - Staben				462.879
Økonomi- og Klimaudvalget i alt				462.879

Budgetoverførslen er steget med 0,7 mio. kr. i forhold til overførslen fra 2023, idet både overførslen vedrørende køb og salg af ejendom og den negative overførsel vedrørende udstykningsområder er steget.

Punkt 4: Budgetoverførsler fra 2024 til 2025

25/719

Politisk sagsgang

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal i denne sag godkende genbevillingen af budgetoverførsler fra 2024 til 2025. De respektive udvalg har behandlet budgetoverførslerne med henblik på indstilling til kommunalbestyrelsen.

Budgetoverførslerne fra 2024 til 2025 er samlet set opgjort til 14,4 mio. kr. på driften og 121,3 mio. kr. vedrørende anlæg. Der overføres -29,4 mio. kr. vedrørende optagelse af lån og 9,5 mio. kr. vedr. medfinansiering af alment boligbyggeri.

Budgetoverførslerne fra 2024 til 2025 udgør i alt 115,8 mio. kr., hvilket er 48,7 mio. kr. mindre end budgetoverførslerne fra 2023 til 2024. Faldet vedrører primært anlæg og optagelse af lån.

Beløbene ovenfor udgør administrationens samlede indstilling til fagudvalgene. Økonomi- og Klimaudvalget behandler deres indstilling i en anden sag på samme møde, mens de øvrige udvalg har godkendt indstillingen.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- a) der gives tillægsbevilling på driften på i alt 14.436.000 kr. i 2025 som anført i tabel 2,
- b) der gives tillægsbevilling til rådighedsbeløb på anlæg på 121.271.349 kr. i 2025 som anført i tabel 3 og bilag 2,
- c) der gives tillægsbevilling til rådighedsbeløb vedrørende optagelse af lån på -29.382.200 kr.,
- d) der gives tillægsbevilling til udlån på 9.451.275 kr., og
- e) tillægsbevillingerne til budgetoverførslerne på i alt 115.776.424 kr. finansieres af de likvide midler.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

Fagudvalgene har behandlet budgetoverførslerne på såvel drift som anlæg på deres respektive områder. Udvalgenes behandling og indstilling fremgår af bilag 3 – 8.

Drift

Kommunalbestyrelsen godkendte principperne for budgetoverførsler den 24. februar 2022. Principperne indebærer, at der på den enkelte bevilling automatisk kan overføres overskud op til 5 pct. mens underskud overføres fuldt ud. Over- og underskud på områder med særlig overførselsadgang overføres fuldt ud. Hvor en bevilling, efter omorganiseringen i 2024, henhører under flere centre, er principperne anvendt for det enkelte centers del af bevillingen.

Budgetoverførslerne på driften er 9,1 mio. kr., eller knap 40 procent, lavere end sidste år. Det skyldes bl.a., at de overførte underskud på børn og unge-området og på den kollektive trafik er blevet større i 2024. De største negative overførsler er fortsat på bevilling 12 Børn og familie, bevilling 32 Psykiatri og handicap og bevilling 57 Kollektiv trafik, hvor der på alle bevillinger arbejdes på at bringe områderne i balance og nedbringe de overførte underskud.

På fire bevillinger indstilles det at overføre overskud ud over 5 procent.

- På bevilling 33 Sundhed under Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering er det budget til imødegåelse af opgaveflytning mellem kommune og region på rusmiddelområdet, samt budget til reparation af minibusser i Center for Familie- og Voksenindsatser. Der overføres 1,0 mio. kr. ud over 5 procent.
- På bevilling 52 Trafik, natur og miljø under Center for Trafik, Ejendomme og Drift er det budget til renoveringsarbejder på havnene, som har været udskudt på grund af arbejdet med stormflodsskader. Der overføres 1,4 mio. kr. ud over 5 procent.
- På bevilling 65 Administration er det bl.a. budget til ikke afsluttede tiltag og analyser finansieret af budgetoverførslen fra 2023, efterslæb på obligatorisk efteruddannelse samt igangværende og uafklarede retssager. Der overføres 1,8 mio. kr. ud over 5 procent.
- På bevilling 64 Politikere er det bl.a. til budget til merforbrug på rejser, vederlag under sygdom og barsel samt til PostNord Danmark Rundt. Der overføres 0,4 mio. kr. ud over 5 procent.

På områder med særlig overførselsadgang på bevilling 41 Uddannelse og beskæftigelse indstilles det, at et beløb på 0,9 mio. kr. ikke overføres til 2025. Budgetbehovet til projekt Brobygning Campus er reduceret med 1,5 mio. kr. og der overføres 0,6 mio. kr. til delvis medfinansiering af en uddannelseskonsulent i 1½ år.

I forbindelse med budgetoverførslerne flyttes 140.000 kr. til finansiering af Skoletjenesten Bornholm fra bevilling 21 Kultur og fritid til bevilling 13 Undervisning, hvor udgiften afholdes. Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget har den 5. december 2024 anbefalet at reservere beløbet af overskuddet i 2024.

Det samlede beløb til overførsel er netto opgjort til 15,4 mio. kr. Heraf overføres 14,4 mio. kr. mens 1,0 mio. kr. ikke overføres.

Anlæg

Der overføres mer- eller mindreforbrug på rådighedsbeløb på anlægsprojekter, som ikke er afsluttet i 2024. Rådighedsbeløbene for anlæg, der er i gang, indeksreguleres jf. principperne og sædvanlig praksis.

Optagelse af lån

Lån, der endnu ikke er optaget, overføres jf. principperne for overførsler og sædvanlig praksis.

Optagelsen af lån er begrænset af den låneramme kommunen har jf. lånebekendtgørelsen. Lånerammen kan først gøres endeligt op når regnskabet er afsluttet. Lån optages derfor normalt efter regnskabsårets afslutning. Derfor overføres ikke optagne lån i budgettet for 2024 til 2025.

Kommunalbestyrelsen har den 27. marts 2025 godkendt, at der optages lån på i alt 18,35 mio. kr. Lånet hjemtages i april 2025.

Udlån

Der er et overskud vedrørende medfinansiering af nye boliger og renovering af boliger efter almenboligloven, som overføres til 2025 jf. principperne for overførsler.

Økonomiske konsekvenser

Drift

Beløbene til overførsel på den overførbare ramme er opgjort til 14,4 mio. kr. hvilket er 9,1 mio. kr. mindre end overførslen fra 2023 til 2024. Opgørelsen af budgetoverførslerne fremgår af bilag 1.

Budgetoverførslerne fordelt på udvalg fremgår af tabel 1 som anført i kolonne 4, idet fordelingen på centre og bevillinger fremgår af bilag 1.

Tabel 1: Budgetoverførsler til 2025, drift.

1000 kr.	Korrigeret beløb til overførsel	Automatisk overførselsadgang	Justering af automatisk overførsel	Flytning af bevilling eller opgave	Beløb der indstilles genbevillet	Beløb der ikke genbevilles
	1	2	3		4=2+3	5=1-4
Børne- og Skoleudvalget	-22.304	-22.304	140	0	-22.164	-140
Social- og Sundhedsudvalget	11.507	10.515	985	0	11.499	7
Erhvervs- Bolig og Beskæftigelsesudvalget	14.524	14.524	-900	0	13.624	900
Fritids-, Kultur og Lokalsamfundsudvalget	2.445	2.410	-140	0	2.270	175
Natur-, Miljø- og Planudvalget	1.793	418	1.375	0	1.793	0
Økonomi- og Klimaudvalget	7.415	5.235	2.180	0	7.415	0
Drift i alt	15.378	10.797	3.639	0	14.436	942

Kolonnen ”Justering af automatisk overførsel” regulerer beløbene for overførsel af overskud ud over 5 procent, beløb der ikke overføres og beløb der flyttes mellem bevillinger, jf. sagsfremstillingen.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 19. september 2024 en tilpasning af bevillinger med virkning fra 2025 i forlængelse af organisationsændringen i 2024. Tilpasningen betyder, at over-/underskud på nogle bevillinger genbevilles på andre bevillinger under det samme udvalg. Kolonnen ”Flytning af bevilling eller opgave” i tabel 1 er derfor nul på udvalgsniveau, idet det i bilag 1 fremgår, på hvilke bevillinger der er ændringer.

Budgetoverførslerne fordelt på bevillinger, efter korrektion for tilpasningen fra 2025, fremgår af tabel 2 (*indstillingens pkt. a*).

Tabel 2: Beløb til genbevilling i 2025, drift

1000 kr.	Beløb der indstilles genbevillet
Børne- og Skoleudvalget	
11 Dagpasning	1.629
12 Børn og familie	-28.909
13 Undervisning	5.115
Social- og Sundhedsudvalget	
31 Ældre	8.336
32 Psykiatri og handicap	-6.138
33 Sundhed	9.302
Erhvervs- Bolig og Beskæftigelsesudvalget	
41 Uddannelse og beskæftigelse	10.749
43 Erhverv og bolig	2.874
Fritids-, Kultur og Lokalsamfundsudvalget	
21 Kultur og fritid	1.586
22 Biblioteker	297
59 Idrætsområder	387
Natur-, Miljø- og Planudvalget	
51 Beredskab	290
52 Teknik, natur og miljø	8.459
49 Byg, plan og klima	0
53 Veje, parker og anlæg	-67
54 Vej og park	-718
55 Ejendomme og service	2.895
56 Devika	474
57 Kollektiv trafik	-9.541
Økonomi- og Klimaudvalget	
61 Økonomi og personale	-1.188
65 Administration	4.394
66 It og digitalisering	3.402
63 Folkemødet	150
64 Politikere	657
I alt	14.436

Anlæg

Budgetoverførslerne er opgjort til 121,3 mio. kr., hvilket er 14,9 mio. kr. mindre end overførslen fra 2023 til 2024. Budgetoverførslerne fordelt på udvalg fremgår af tabel 3, idet overførslerne er er specificeret på de enkelte anlægsprojekter i bilag 2 (*indstillingens pkt. b*).

Tabel 3: Budgetoverførsler til 2025, anlæg

1000 kr.	Beløb der indstilles genbevignet
Fritids-, Kultur og Lokalsamfundsudvalget	40.295
Natur-, Miljø- og Planudvalget	80.513
Økonomi- og Klimaudvalget	463
Anlæg i alt	121.271

Optagelse af lån samt udlån

Der overføres budgetbeløb vedrørende endnu ikke optagne lån på i alt -29.4 mio. kr. (indtægt). Det er en stigning på 30,1 mio. kr. i forhold til overførslen fra 2023 til 2024, og skyldes primært lån til anlæg på det brugerfinansierede område, som først optages når anlægsarbejderne er afsluttet (*indstillingens pkt. c*).

Der overføres 9,5 mio. kr. vedrørende medfinansiering af boliger efter almenboligloven. Det er en stigning på 5,7 mio. kr. i forhold til overførslen fra 2023 til 2024, idet beløbet dels er disponeret til almenboliger i Aakirkeby og dels er reserveret til projekter fremadrettet (*indstillingens pkt. d*).

Optagelse af lån samt udlån er specificeret på formål sidst i bilag 2.

Samlet set udgør budgetoverførslerne fra 2024 til 2025 i alt 115,8 mio. kr. jf. tabel 4. Det er et fald på 48,7 mio. kr. i forhold til budgetoverførslerne fra 2023 til 2024.

Tabel 4: Samlede budgetoverførsler fra 2024 til 2025

1000 kr.	Beløb der indstilles genbevignet
Drift	14.436
Anlæg	121.271
<i>Subtotal</i>	<i>135.707</i>
Optagelse af lån	-29.382
Udlån	9.451
I alt	115.776

Bilag

Bilag 1 - Budgetoverførsler til 2025, drift

Bilag 2 - Overførsel af rådighedsbeløb og lån til 2025

Dagsorden - Børne- og Skoleudvalget

Dagsorden - Social- og Sundhedsudvalget

Dagsorden - Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget

Dagsorden - Økonomi- og Klimaudvalget

Dagsorden - Natur-, Miljø og Planudvalget

Dagsorden - Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget

Punkt 5: Afgivelse af regnskab 2024 til revisionen

25/5832

Politisk sagsgang

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Årsregnskab 2024 for Bornholms Regionskommune fremlægges til politisk behandling med henblik på beslutning om afgivelse af regnskabet til revisionen.

Efter kommunalbestyrelsens godkendelse af nærværende punkt, fremsendes årsregnskabet til revisionen, som udarbejder en beretning, der forelægges Økonomi- og Klimaudvalget den 18. juni 2025 og efterfølgende for kommunalbestyrelsen den 26. juni 2025.

Regnskabet viser en forbedring af kassebeholdningen på 49,6 mio. kr. i løbet af 2024, hvilket skal ses i forhold til en oprindelig budgetteret forbedring på 28,3 mio. kr. Den primære forklaring på den forbedrede likviditet er at tilgodehavender hos borgere/virksomheder/staten er nedbragt med 38,5 mio. kr. i løbet af 2024, hvilket har bidraget positivt til en styrkelse af kassebeholdningen.

Den gennemsnitlige kassebeholdning var ultimo 2024 på 148,3 mio. kr.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Årsregnskab 2024 med tilhørende bemærkninger fremsendes til revisionen

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

I styrelseslovens §45, stk. 2 er anført at kommunalbestyrelsen afgiver regnskabet til revisionen inden den 1. maj, hvorefter revisionen udarbejder en beretning. Årsregnskab og revisionsberetning skal være godkendt af kommunalbestyrelsen inden udgangen af august måned.

Årsregnskab 2024 er udarbejdet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets bestemmelser med dertil hørende regnskabsbemærkninger, som indeholder forklaring af afvigelser mellem budget og regnskab på de enkelte bevillinger. Regnskabsbemærkningerne er optrykt som særskilt bilag.

Det bemærkes, at der i et regnskabsperspektiv sammenlignes med det oprindelige budget, som er uden de politiske beslutninger og tillægsbevillinger, der er givet i årets løb. I løbet af 2024 har kommunalbestyrelsen fået forelagt budgetopfølgninger, hvor det forventede årsforbrug sammenholdes med det korrigerede budget, som er inkl. tillægsbevillinger.

På samme møde som nærværende sag behandler Økonomi- og Klimaudvalget og kommunalbestyrelsen en sag om over-/underskud i 2024 på de enkelte bevillinger, der indstilles overført til 2025. En oversigt over de overførte over-/underskud i 2024 fremgår af note 3 i Årsregnskabet for 2024. Der kan dermed komme justeringer til note 3 efter udvalgets behandling af overførslerne til 2025.

Generelle bemærkninger

Regnskabsresultatet for 2024 er endeligt opgjort med et overskud på 17,5 mio. kr., mod et oprindeligt budgetteret overskud på 41,7 mio. kr. jf. tabel 1.

Tabel 1, Resultatopgørelse 2024

(1.000 kr.)	Regnskab	Oprindelig Budget	Afvigelse
Indtægter	3.405.158	3.396.465	8.693
<i>Skatter</i>	2.102.834	2.108.799	-5.965
<i>Tilskud og udligning</i>	1.302.324	1.287.666	14.658
Driftsvirksomhed	-3.293.073	-3.272.936	-20.137
Renter mv.	524	-1.892	2.416
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	112.610	121.637	-9.027
Anlægsvirksomhed (incl. Jordforsyning)	-81.586	-85.063	-3.477
Resultat af det skattefinansierede område	31.023	36.575	-5.552
Det brugerfinansierede område	-13.561	5.108	-18.669
Samlet resultat	17.462	41.683	-24.221
Øvrige poster			
<i>Optagelse af lån</i>	15.900	23.000	-7.100
<i>Afdrag på lån</i>	-36.436	-36.580	144
<i>Kursregulering af investeringsbeviser</i>	2.110	0	2.110
<i>Øvrige balanceforskydninger</i>	50.559	246	50.313
Kasseforøgelse (+)/-forbrug (-)	49.595	28.349	21.246

Note: Regnskabets afvigelser tager udgangspunkt i en sammenligning med det oprindelige budget, som kommunalbestyrelsen vedtog i efteråret 2023.

Regnskabsresultatet for regionskommunens ordinære drift ekskl. forsyningsvirksomheder (BOFA og klimatilpasningsprojekt) udviser et overskud på 112,6 mio. kr. imod et i det oprindelige budgets forventede overskud på 121,6 mio. kr.

Der er afholdt anlægsudgifter (excl. Jordforsyning) for 83,9 mio. kr. Det oprindelige budget havde et forventet forbrug på 80,0 mio. kr.

De politiske målsætninger for overskud på ordinær drift er et overskud på minimum 50 mio. kr., jf. "Økonomisk Politik for BRK", mens den politiske målsætning for anlægsudgifter er et niveau på minimum 30 mio. kr. Begge målsætninger er dermed overholdt i 2024.

På indtægtssiden er der samlet set en merindtægt på 8,7 mio. kr. i forhold til oprindeligt budget. Dette skyldes væsentligst den ordinære midtvejsregulering på netto 11,3 mio. kr.

Gennemgang af hovedresultater

Årsregnskabet er opdelt i en skattefinansieret del og en brugerfinansieret del.

Den skattefinansierede del består af indtægter via skatter, tilskud og udligning samt renter og udgifter i form af drifts- og anlægsvirksomhed. Det samlede resultat af det skattefinansierede område udviser et overskud på 31,0 mio. kr. imod et oprindeligt budgetteret overskud på 36,6 mio. kr.

Den brugerfinansierede del (BOFA og klimatilpasningsprojekter) udviser et underskud på 13,6 mio. kr., hvor der i det oprindelige budget var forudsat et overskud på 5,1 mio. kr.

Det samlede resultat af den kommunale virksomhed udviser et overskud på 17,5 mio. kr. sammenlignet med det oprindeligt budgetterede overskud på 41,7 mio. kr. Dette er før ”øvrige poster” som omhandler optagelse af lån, afdrag på lån, kursregulering af investeringsbeviser og øvrige balanceforskydninger.

Optagelse af lån (15,9 mio. kr.) er 7,1 mio. kr. lavere end forudsat i det oprindelige budget.

Det skal bemærkes at lån optages et år forskudt i forhold til budgettet, idet lånerammen først kan opgøres når regnskabet er afsluttet. Der er således optaget et lån i 2024 der vedrører lånerammen for 2023, som er udnyttet fuldt ud.

Øvrige balanceforskydninger afviger med 50,3 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget. Under øvrige balanceforskydninger indgår blandt andet tilgodehavender hos borgere/ virksomheder/staten som er nedbragt med 38,5 mio. kr. i løbet af 2024, hvilket har bidraget positivt til en styrkelse af kassebeholdningen.

Det samlede resultat af drift og anlæg med tillæg af træk på kreditter og lån minus afdrag på lån samt de øvrige balanceforskydninger medfører en forbedring af på kassen på 49,6 mio. kr. imod en oprindeligt budgetteret forbedring af kassen på 28,3 mio. kr.

Bemærkninger til de væsentligste afvigelser i driften

Området ”Børn og familie”, under Center for Børn og Læring, Familie- og Voksenindsatser og Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering, udviser afvigelse på 6,9 mio. kr. (merudgift sammenlignet med oprindeligt budget): Merforbruget skyldes primært, at der i 2024 fortsat har været et højt niveau af anbringelser. Herudover ses merforbrug på de forebyggende foranstaltninger som fast kontaktperson, aflastninger og anden hjælp, hvor der er oplevet en kraftig stigning i efterspørgslen i 2024.

Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering, området Uddannelse og Beskæftigelse, udviser afvigelse på 18,9 mio. kr. (mindreudgift sammenlignet med oprindeligt budget): De væsentligste årsager til mindreforbruget er at der i hele 2024 har der været færre personer på sygedagpenge, kontanthjælp, jobafklaringsforløb- og ressourceforløbsydelse. Ligeledes har flere flygtninge været i job samt gennemført dansk uddannelse, hvilket medførte et større resultattilskud.

Center for Trafik, Ejendomme og Drift, området Vej, Park og Anlæg, udviser afvigelse på 5,5 mio. kr. (merudgift sammenlignet med oprindeligt budget): Merforbruget kan primært henføres til udgifter i relation til snerydning og vintertjenesten.

Center for Trafik, Ejendomme og Drift, BAT, udviser afvigelse på 6,4 mio. kr. (merudgift sammenlignet med oprindeligt budget): Der er i løbet af 2024 fremlagt forslag til genoprettelse af balance i regnskabet for kommunalbestyrelsen og der er i 2024 iværksat tiltag og flere tiltag iværksættes i 2025. Det forventes, at underskuddet indhentes over en fireårig periode.

Center for Miljø, Plan og Kultur, BOFA, udviser afvigelse på 11,0 mio. kr. (merudgift sammenlignet med oprindeligt budget): Merforbruget i 2024 skyldes blandt andet udgifter til advokathonorarer og rådgivere i forbindelse med:

- sagen mod RVV, hvor forsyningstilsynet har givet BOFA medhold og RVV har anket til energiankenævnet.
- Voldgiftssag mod HTS pågår med bistand fra advokatfirma.
- Opgørelse af moms krav overfor skattestyrelsen med bistand fra BDO (kommunens revisionsfirma)
- Udgifter til rådgivere ved implementering af den nye affaldsordning

Center for Sundhed og Omsorg, området Ældre, udviser afvigelse på 11,7 mio. kr. (merudgift sammenlignet med oprindeligt budget): Merforbruget kan primært henføres til udfordringer som følge af, at sammenlægningen af nattevagtsopgaven kun i begrænset omfang har været mulig at implementere, merforbrug i forhold til anvendelsen af HandiBAT, merforbrug i forhold til betalinger til og fra andre kommuner samt merudgifter i forhold til området hjælp til borgere i eget hjem.

Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering, området Sociale Ydelser, udviser afvigelse på 12,1 mio. kr. (merudgift sammenlignet med oprindeligt budget): Merforbruget skyldes en stigende andel af personer på førtidspension.

Bemærkninger til de væsentligste afvigelser på anlæg

På anlægssiden (inkl. Jordforsyning) er der afholdt udgifter for 81,6 mio. kr., hvilket er 3,5 mio. kr. mindre end oprindeligt budgetteret. De væsentligste afvigelser fremgår af tabel 2.

Tabel 2, afvigelser på anlægssiden

	Mio. kr.	Væsentligste årsager til afvigelse
	+ = mindreforbrug	
	- = merforbrug	
Projekter på Kultur- og Fritidsområdet	-12,1	Den væsentlige afvigelse vedrører anlægstilskud til henholdsvis Bornholms Museum og Gudhjem Svømmehal, varmtvandsbassin, som er større komplekse anlægsprojekter, der løber over flere år. Begge projekter er i 2024 sat på pause indtil der er fundet løsninger på f.eks. byggetilladelser og finansiering fra fonde.

De væsentlige afvigelser vedrører projekterne:

Vej, Park og Anlæg	-12,9	<ul style="list-style-type: none">• Gadebelysning, LED-teknologi• El-biler, etablering af ladeinfrastruktur• Kabellægning af gadebelysning 2024
Ejendomsservice, bygninger	10,4	De væsentligste afvigelser vedrører større komplekse projekter, der løber over flere år De væsentligste afvigelser vedrører projekterne:
Ejendomsservice, havne	3,5	<ul style="list-style-type: none">• Tejn Havn, sikring af molen• Renovering af havneanlæg• Allinge Havn, nyt molehoved• Nørrekås Lystbådehavn, reparation af kaj
BAT	-10,0	Afvigelsen vedrører indkøb af 4 el-busser, der blev afsluttet med et underskud som følge af nødvendige indkøb af sikkerhedsudstyr til busserne.
BOFA	-7,7	Afvigelsen vedrører de 2 projekter ”omladestation til madaffald” samt ”miljØér”, der kører over flere år. De væsentlige afvigelser vedrører større komplekse projekter, der løber over flere år, bl.a. projekterne:
Projekter i Plan og Byg	7,5	<ul style="list-style-type: none">• Nexø områdefornyelse• 4-Kløver-klyngen• Rønne bymidte• Byens Hus/Torv på tværs
Staben	4,6	Afvigelsen skyldes primært en forskydning i indtægterne ved salg af grunde i udstykninger samt provenu ved salg af ejendomme og udgifter til køb af ejendomme.

Der er vedlagt et særskilt bilag med regnskabsbemærkningerne til de enkelte bevillinger.

Likviditeten

Den politiske målsætning for likviditeten, jf. ”Økonomisk Politik for BRK” er, at den gennemsnitlige kassebeholdning skal være minimum 75 mio. kr. Den gennemsnitlige kassebeholdning var ultimo 2024 på 148,3 mio. kr. Regnskabet udviser en kassebeholdning pr. 31. december 2024 på minus 55,7 mio. kr., hvilket var et øjebliksbillede.

Finansielle dispositioner

Afrapportering af gældssidens rentemæssige sammensætning, skal i henhold til Politik for styring af kommunens finansielle dispositioner, finde sted i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Det skal nævnes at rammer for kommunens finansiering af ældreboliger ikke er en del af politikken, da disse styres i henhold til særskilt lovgivning og regler.

Leasinggæld indgår i opgørelsen sammen med øvrig langfristet gæld.

Bornholms Regionskommunes langfristede gæld er forrentet med både fast og variabel rente.

Tabel 3 viser de i politikken fastsatte rammer for forrentning af gæld sammenholdt med den faktiske forrentning af gælden. Som det fremgår er gældens forrentning indenfor rammerne i politikken.

Tabel 3, forrentning af kommunens gæld

Forrentning	Andel af gælden (nominel værdi)			Gæld (mio. kr.)
	Rammerne i politikken	Pr. ultimo 2024	Indenfor rammen	Pr. ultimo 2024
Fast forrentning	30 - 100%	43%	✓	160,4
Variabel forrentning	0 - 70%	57%	✓	214,4

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Regnskabsbemærkninger årsregnskab 2024

Årsregnskab 2024

Punkt 6: Orientering om afkast af placerede midler i henhold til "Politik for styring af kommunens finansielle dispositioner"

22/22486

Politisk sagsgang

Økonomi- og Klimaudvalget orienteres

Resumé

I henhold til "Politik for styring af kommunens finansielle dispositioner" skal Økonomi- og Klimaudvalget to gange om året orienteres om afkastet af den placerede overskudslikviditet. Dette punkt omhandler afkastet i 2024 samt afkastet i 2025 pr. 18. marts 2025.

I 2024 blev der opnået et afkast på 7,1%, svarende til 6,0 mio. kr.

I 2025 udgør afkastet pr. 18. marts -1,54%, svarende til -1,3 mio. kr.

Indstilling

Direktionen

- Status på afkastet af de placerede midler i Danske Invest i 2024 samt afkastet i 2025 pr. 18. marts 2025 til orientering

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

I henhold til "Politik for styring af kommunens finansielle dispositioner" skal Økonomi- og Klimaudvalget to gange om året orienteres om afkastet af den placerede overskudslikviditet. Overskudslikviditeten er i henhold til politikken placeret i investeringsbeviser.

Den seneste afrapportering til Økonomi- og Klimaudvalget skete på mødet den 2. oktober 2024. Denne sag omhandler afkastet for 2024 samt afkastet i 2025 pr. 18. marts.

I 2024 blev der opnået et afkast på 7,1%, svarende til 6,0 mio. kr.

I 2025 (pr. 18. marts) udgør afkastet -1,54%, svarende til -1,3 mio. kr.

Kursværdien af placeringen i Danske Invest udgør 84,1 mio. kr. Det bemærkes at Danske Invest overholder rammerne i politikken.

Udviklingen på obligations- og aktiemarkederne siden forrige afrapportering

Danske Bank har den 21. marts 2025 fremsendt kommentarer til udviklingen på obligations- og aktiemarkederne siden forrige afrapportering (2. oktober 2024):

For denne periode er der som bekendt mange ting der har ændret sig meget betydeligt. Det gælder også i den finansielle verden:

- *Antallet af forventede rentenedsættelser fra centralbankerne i USA og Europa er reduceret betydeligt og inflation er igen blevet en risikofaktor*

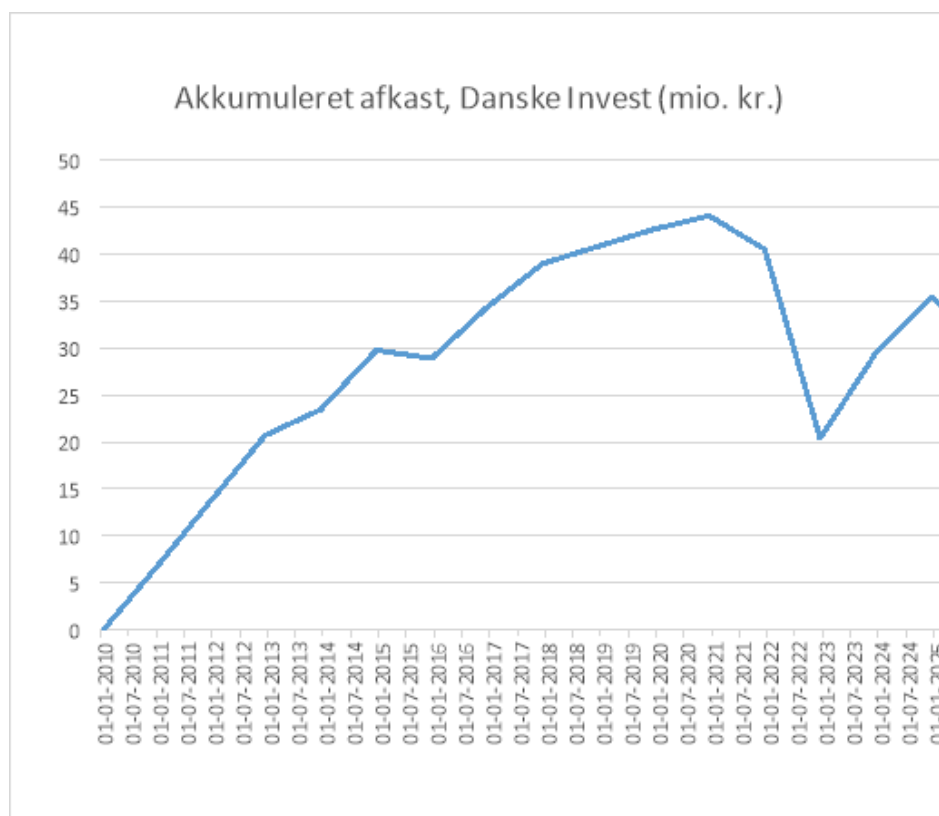
- Global vækst forventes at blive lavere, primært som konsekvens af handelskrigen (der p.t. ser ud til at blive være end de fleste forventede for et par uger siden)
- Dog fortsat stærk indtjeningsvækst hos de fleste virksomheder. Kraftig fokus på europæiske aktier der er steget betydeligt
- Vi har reduceret porteføljens aktieandel her i marts måned til fordel for obligationer
- Det sker som led i risikostyring i en portefølje der skal være kendetegnet ved lav risiko
- Vi forventer fortsat moderat positive afkast for såvel aktier som obligationer

Afkast af placeringen over tid

Hvis man ser på afkastet fra 1. januar 2010 til i dag, er der samlet set opnået et bedre afkast ved at placere midler i Danske Invest målt i forhold til placering på konto i banken.

Det samlede akkumulerede afkast af Bornholms Regionskommunes placering i Danske Invest siden 1 januar 2010 til 18. marts 2025 fremgår af figur 1.

Figur 1: Akkumuleret afkast af placeringen i Danske Invest i perioden 2010–2025:

Kilde: Danske Bank og egne beregninger

Det fremgår af figur 1, at der samlet set har været et positivt afkast af placeringen i Danske Invest i perioden 1. januar 2010 til 18. marts 2025, på trods af negative afkast i 2021 og 2022.

Til sammenligning kan oplyses, at hvis midlerne havde stået på konto i banken i samme periode, så ville forrentningen have været yderst begrænset (< 5 mio. kr.), da renteniveauet i perioden har været tæt på 0%.

Næste afrapportering finder sted den 1. oktober 2025.

Økonomiske konsekvenser

Kursregulering

I forbindelse med udarbejdelsen af årsregnskabet for Bornholms Regionskommune sker der årligt en regulering i status af værdien af beholdningen i Danske Invest med modpost på egenkapitalen. Reguleringen af beholdningens værdi ultimo året har dermed ingen driftsmæssig indvirkning og påvirker dermed ikke resultatet af driften.

I 2024 blev der bogført en positiv regulering af værdien af beholdningen på 2,1 mio. kr., midler som har forbedret kassebeholdningen.

I tilfælde af at der foretages et salg af investeringsbeviser i Danske Invest, bliver forskellen mellem handelsværdien og kursværdien året før bogført i driften som en kursgevinst/kurstab.

Danske Invest har foretaget justeringer i beholdningen af investeringsbeviser som Bornholms Regionskommune har placeret midler i. Justeringerne i 2025 har pr. 18. marts 2025 medført et kurstab på 0,7 mio. kr.

Udbytte

Danske Invest udbetaler udbytte to-tre gange om året. Udbytte er navnet på det lille stykke af et selskabs værdi, som uddeles kontant hvert år til investorerne, hvis ellers udviklingen og overskuddet i selskabet i det forgangne år berettiger til det. Når en fond udbetaler udbytte, bliver det taget fra dens samlede formue, hvilket får kursen på investeringsbeviserne til at falde tilsvarende med udbyttet.

I 2024 blev der udbetalt 3,1 mio. kr. i udbytte.

Pr. 20. marts 2025 er der indtil videre modtaget udbytte på 3,6 mio. kr. i 2025. Udbytte indgår som en indtægt i driften på rentekontoen.

Punkt 7: Befolkningsprognose 2025 til 2037

25/5943

Politisk sagsgang

Økonomi og klimaudvalget beslutter

Resumé

Bornholms Regionskommune udarbejder sammen konsulenthuset COWI årlig en befolkningsprognose for Bornholm. Den ligger til grund for blandt andet regionskommunens planlægning og budgetlægning. Denne sag omhandler dette års prognose. 2025-prognosen peger blandt andet på, at Bornholms befolkning forventes at falde til omkring 38.100 i 2037. Prognosen indikerer hvordan udviklingen i en række forskellige aldersgrupper vil udvikle sig frem til 2037, hvilket kan danne grundlag for planlægning af den kommunale service indenfor en række områder. Befolkningsprognosen er baseret på COWIs prognosemodel, registerdata og på de informationer, der tilgængelige på nuværende tidspunkt.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

- at befolkningsprognosen anvendes til planlægning, herunder budgetplanlægning for årene 2026 til 2029.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Godkendt.

Sagsfremstilling

Dette års befolkningsprognose er blevet udarbejdet af BRKs administration ud fra en prognosemodel udviklet af konsulenthuset COWI og i tæt samarbejde med COWIs konsulenter. COWIs prognosemodel er blevet forfinet over en lang række år og baserer sig på data for Bornholm tilbage til 2005.

Årets befolkningsprognose peger på følgende hovedresultater

- Antallet af døde er i 2025 dobbelt så højt som antallet af fødsler, og derfor er der et såkaldt fødselsunderskud i 2025 på -315, som forventes at stige til -355 borgere i 2037. Det er den væsentligste årsag til et faldende befolkningstal på Bornholm.
- Et relativt stabilt antal skoleelever
- Et relativt stabilt antal småbørn
- Antallet af bornholmere på 85 år og mere forventes at stige med 80 procent frem til 2037.
- Arbejdsstyrken, det vil sige de 18 til 66-årige, forventes at falde fra 21.500 i dag til ca 19.700 i 2037. Dermed forventes arbejdsstyrkens andel af befolkningen falde fra 55 procent i dag til 52 procent i 2037.

Ovenstående resultater ligger i forlængelse af resultaterne fra sidste års prognose. Tilflytningen forventes dog at være mindre i dette års prognose, hvorfor den samlede befolkning i prognosen forventes at blive mindre over prognoseperioden.

Konkret betyder prognosens konklusioner, at BRK må forvente væsentligt stigende udgifter borgere, der er 85 år og derover frem mod 2037. Samtidig falder arbejdsstyrken i samme periode, hvorfor man må forvente et lavere beskatningsgrundlag. Det er så at sige en velfærdsklemme, hvor der er flere ældre, der skal serviceres og færre til at betale

og til at rekruttere fra. Prognosen er relativt træfsikker særligt på dødsfald, og bygger på historiske data for mortaliteten på Bornholm. Prognosen tager altså højde for lokale forhold som forventet levetid.

Dette års prognose giver et mere konservativt bud på antallet af borgere end sidste års prognose. Sidste års prognose pegede på, at der i 2036 ville være omkring 39.000 borgere hvorimod dette års prognose peger på ca 38.200 borgere i 2036. Differencen på omkring 800 borgere i 2036 skyldes især ændrede flyttemønstre, herunder lavere tilflytning fra København, men også en usikkerhed i boligområdet, hvor boliger ikke tages i brug, når de er klar til indflytning, og boligprojekter udskydes grundet materialepriser, renter mv. Dermed forventer denne prognose en mindre tilflytning end sidste årsprognose. BRK har valgt at overgå til en prognosemodel, der er mindre følsom over for udviklingen i nye boliger, brug af fleksboliger, og som i højere grad baserer sig på flyttemønstre hos oplandskommunerne, særligt København, der leverer den største andel af BRKs tilflyttere.

Baggrund og Metode

Befolkningsprognosen er et centralt værktøj til at forudsige befolkningsudviklingen i kommunerne. Prognoserne har det primære formål, at budgetlægningen kan tage højde for hvor mange ældre, børn og unge, man kan forvente, og dermed hvor mange ressourcer, der skal afsættes til at løse de velfærdsopgaver, der følger med.

Befolkningsprognosen bliver dog også brugt til en række andre formål. Særligt i forhold til velfærdsplanlægningen, forstået som grundlaget for de kommunale velfærdsinstitutioner (plejehjem, børnehaver, skoler mv.), hvor befolkningsprognosen giver det bedst mulige grundlag for beslutninger.

Befolkningsprognoser tager afsæt i en given befolkning, her BRKs borgere, og prognosemodellen analyserer mønstre i tidligere år, og beriges med informationer om fx forventede nye boliger, fertilitet mv og på den baggrund gives en prognose for hvordan befolkningen påvirkes af følgende parametre:

- Til- og fraflytning fra de øvrige danske kommuner
- Ind- og udvandring fra udlandet
- Fødsler og døde

Prognosen beregnes i en matematisk model, som er udviklet af konsulenthuset COWI, der henter data ind fra en række kilder, herunder Danmarks Statistiks individdata. Prognosen tager altså afsæt i den aktuelle befolkning, og ser på de lokale udviklinger inden for til- og fraflytning, fertilitet i forhold til sammensætning i givne basisområder. Prognosemodellen opdeler Bornholm en et stort antal små basisområder fx områder med rækkehuse, almene boliger, parcelhuse mv. og analyserer på tilflytning, fraflytning, fertilitet mv for hvert område og bruger disse data til at fremskrive udviklingen. Dødsfald hænger tæt sammen med antallet af borgere i de ældre aldersgrupper, og samlet set er antallet af døde relativt forudsigeligt. Antallet af fødsler er lidt sværere at forudsige, men prognoseværktøjet har historisk set ramt meget tæt på. Tilflytning og fraflytning er den sværeste del af prognosen. For at ramme bedre er årets prognose udarbejdet med et såkaldt oplandsmodel, der lægger større vægt på flyttemønstre herunder flyttemønstre i de kommuner der leverer nye tilflyttere til Bornholm, særligt København.

Man kan kun lave prognoser på baggrund af de informationer, der er tilgængelige på tidspunktet. Men frem til prognosens slutår i 2037 kommer der sandsynligvis til at ske begivenheder og ændringer der kan påvirke befolkningstallet. Det kan fx pandemier, flygtningestrømme, rente og materialepriser mv. Men det kan også være nye og forbedrede indsatser fra BRK inden for fastholdelse af tilflyttere og øget tiltrækning af tilflyttere mv. Derfor skal man se prognosen som en forventet udvikling, hvis man fortsætter status quo, og de indsatser der findes nu.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Bilag

Befolkningsprognose for Bornholms Regionskommune 2025-2037 endelig

Punkt 8: Retningslinjer i BRK forud for kommunalvalget 2025

25/4695

Politisk sagsgang

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I november måned i år afvikles kommunalvalget 2025. Bornholms Regionskommune har som andre kommuner nogle retningslinjer, der gælder forud for politiske valg. Udover de allerede vedtagne retningslinjer for kommunalbestyrelsesmedlemmerne op til valget, skal der tages stilling til besøg fra øvrige politikere samt brug af kommunens lokationer til valgarrangementer.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- a) De politisk vedtagne retningslinjer for politikere, der er for kommunalbestyrelsesmedlemmer i forbindelse med afholdelse af valg (2021) bliver videreført
- b) Administrationen inviterer til Åbent Hus-arrangementer for potentielle kandidater og kommunalbestyrelsesmedlemmer i perioden frem til 2 måneder før kommunalvalget
- c) Scenarie A for brug af kommunens lokaler til valgarrangementer godkendes ELLER
- d) Scenarie B for brug af kommunens lokaler til valgarrangementer godkendes ELLER
- e) Scenarie C for brug af kommunens lokaler til valgarrangementer godkendes

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Ad a) anbefales.

Ad b) anbefales.

Ad c) kan ikke anbefales.

Morten Riis og Helle Munk Ravnborg anbefaler scenarie A.

Ad d) anbefales.

Ad e) kan ikke anbefales.

Sagsfremstilling

Vedtagelse af retningslinjer op til valg har blandt andet til formål at undgå situationer, hvor ansatte i BRK – tilsigtet eller uforvarende – bliver indblandet i politikernes valgkamp, og der af den grund kan drages tvivl om deres partipolitiske neutralitet og objektivitet. Desuden er formålet, at brugere og pårørende på kommunens institutioner ikke bliver en del af valgkampen.

Ligeledes skal retningslinjerne sikre, at såvel potentielle kandidater som nuværende kommunalbestyrelsesmedlemmer får lejlighed til at lære om kommunen, så de demokratiske rettigheder efterleves.

Retningslinjerne beskriver desuden adgangsreglerne på kommunens institutioner i tiden forud for valget samt, hvordan det er muligt/ikke muligt, at anvende kommunens lokationer til valgarrangementer.

Retningslinjer for kommunalbestyrelsesmedlemmer

I 2021 blev det politisk besluttet ([Kommunalbestyrelsen 2018-2021 - kommunalbestyrelsessalen, Landemærket 26, Rønne](#)), at der ikke skal være spærretid i BRK op til kommunalvalg og at følgende retningslinjer gælder:

- at politikerne i perioden i de sidste to måneder inden valget *skal kunne* udøve deres tilsynspligt som kommunalbestyrelsesmedlemmer i de kommunale institutioner og i øvrigt komme der som led i udøvelsen af deres valgte/udpegede politiske arbejde.
- Politikere kan derimod *ikke* medbringe gæster og/eller have følgeskab af medier/journalister under besøg på kommunens institutioner/enheder i perioden.
- Såfremt kommunalbestyrelsesmedlemmerne ønsker kontakt til de kommunale institutioner, skal de *som vanligt kontakte* borgmesteren eller direktionen.
- at den sædvanlige praksis: *at der ved henvendelse fra medierne, også om besøg på de kommunale institutioner, sker en konkret vurdering af henvendelsen* - også gælder op til valg.

Det skal hertil bemærkes, at kommunens retningslinjer ikke må begrænse kommunalbestyrelsesmedlemmernes adgang til at føre tilsyn med kommunen og dens institutioner.

”Kend din kommune” - invitation til arrangementer for potentielle kandidater og kommunalbestyrelsesmedlemmer

For at imødekomme kommende og nuværende politikeres ønske om at lære kommunens institutioner og fagområder at kende, de forud for valget blive inviteret til cirka fem Åbent Hus arrangementer.

Arrangementerne tilrettelægges af administrationen og er et alternativ til, at potentielle kandidater og øvrige interesserede kan besøge kommunens institutioner efter særskilt aftale. Ved eventuelle henvendelser om besøg, vil administrationen således henvise til, at besøg kan ske ved Åbent Hus-arrangementer og ikke ved individuelle besøg.

Brug af kommunens lokationer til valgarrangementer

Ved brug af kommunens lokationer til valgarrangementer gælder det overordnet, at:

- der skal tages hensyn til såvel brugere som borgere i eget hjem, ligesom
- der skal være en opmærksomhed på, at der ikke anvendes BRK-medarbejderressourcer på at afvikle politiske debatter mv.

Endelig er det afgørende at demokratiske principper iagttages, således at *alle* opstillingsberettigede partier inviteres til at deltage.

Tre mulige scenarier

Administrationen har udarbejdet tre alternative scenarier for brug af kommunens lokationer:

Scenarie A:

- Kommunens lokationer med egnede forsamlingslokaler kan i de sidste 2 måneder før valget anvendes til valgarrangementer efter aftale med centerchefen for lokationen.
- Anvendelsen skal være forenelig med driften og hensynet til brugere samt borgere i eget hjem.
- Lokaler på Bornholms Folkebiblioteker, rådhusene og de kommunale haller kan i de sidste to måneder før valget anvendes til valgarrangementer uden aftale med centerchefen
- Arrangøren står selv for at indhente evt. tilladelser, alle de praktiske opgaver og forplejning i forbindelse med afviklingen af arrangementet, herunder stoleopstilling og oprydning. Der må ikke anvendes BRK-medarbejderressourcer.

- Det er ikke en betingelse, at arrangementet er åbent for alle. Det er derimod en forudsætning, at *alle* opstillingsberettigede partier bliver inviteret med.

Scenarie B

- Lokaler på Bornholms Folkebiblioteker, rådhusene og de kommunale haller kan i de sidste to måneder før valget anvendes til valgarrangementer.
- Arrangøren står selv for at indhente eventuelle tilladelser, alle de praktiske opgaver og forplejning i forbindelse med afviklingen af arrangementet, herunder stoleopstilling og oprydning. Der må ikke anvendes BRK-medarbejderressourcer.
- Det er ikke en betingelse, at arrangementet er åbent for alle. Det er derimod en forudsætning, at *alle* opstillingsberettigede partier bliver inviteret med.

Scenarie C

- Kommunens lokaler kan ikke anvendes til valgarrangementer

Kommunens institutioner kan afvikle valgarrangementer for egne brugere på egne lokationer som et led i den demokratiske dannelse, f.eks. på en skole – uanset, om det er scenarie A, B eller C, der besluttet.

HovedMED

HovedMED har ved møde den 19. marts 2025 behandlet retningslinjer i BRK forud for valg og har følgende bemærkninger:

”HovedMED bakker op om afholdelse af ”Kend din kommune”-arrangementer for potentielle kandidater og kommunalbestyrelsesmedlemmer, som beskrevet i indstillingen til Økonomi- og Klimaudvalget. HovedMED lægger vægt på, at arrangementerne er åbne og giver alle mulighed for at høre det samme.”

Som et led i behandlingen af retningslinjerne har HovedMED genopfrisket vejledningen om offentligt ansattes ytringsfrihed og har drøftet anbefalinger til, hvordan de ansatte, hvis de udtaler sig offentligt, kan sørge for at gøre det klart, hvorvidt de udtaler sig *på egne vegne* – eller på *vegne af deres arbejdsplads*.

Fra HovedMEDs drøftelser:

Offentlig ansattes ytringsfrihed – udtalelser på egne vegne eller på vegne af BRK

Forud for valg ligger det administrationen på sinde udtrykkeligt at understrege, at *alle ansatte* i BRK til enhver tid er i deres fulde ret til at deltage i den offentlige debat, og i den forbindelse udtale sig om deres arbejde, *så længe det sker på egne vegne*.

Udtaler BRK-ansatte sig til gengæld *på vegne af BRK*, sker det som altid efter aftale med nærmeste leder/chef. Disse budskaber vil også være en del af formidlingen af retningslinjerne forud for kommunalvalget 2025.

Kommunen kommer desuden med disse anbefalinger til alle ansatte:

- Udtaler du dig til medierne på egne vegne, så husk overfor journalisten/mediet at gøre udtrykkelig opmærksom på, at du udtaler dig på egne vegne.
- Skal der tages billeder/optages video af dig så sørg for, at du bliver fotograferet/filmet et sted, der ikke er en BRK-lokation, og at du ikke bærer BRK-arbejdstøj – på den måde undgår du tvivl om i hvilken rolle, du udtaler dig.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Punkt 9: Orientering om opdateret organisationsbeskrivelse samt rolle- og funktionsbeskrivelse

25/6683

Politisk sagsgang

Økonomi- og Klimaudvalget orienteres
Kommunalbestyrelsen orienteres

Resumé

Væsentlige ændringer i organisationsbeskrivelsen for Bornholms Regionskommune skal sendes til orientering i HovedMED, Økonomi- og Klimaudvalget, samt Kommunalbestyrelsen.

Som følge af Organisation 24 er organisationsbeskrivelsen blevet væsentligt ændret, hvorfor den nye udgave forelægges Økonomi- og Klimaudvalget, samt Kommunalbestyrelsen til orientering.

Indstilling

Direktionen indstiller

- at der orienteres om opdatering af organisationsbeskrivelse samt rolle- og funktionsbeskrivelse

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Direktionen har forestået et ændringsarbejde, som er drøftet i Chefgruppen og på den baggrund godkendt af direktionen. Ændringerne består i, at der er:

- foretaget en gennemskrivning, sådan at de nye centres titler og opgaveporteføljer afspejles i dokumentet
- foretaget en opdeling af dokumentet, sådan at der nu er adskilte beskrivelser af 1) organisationen og dens enheder, samt 2) af ledernes rolle- og funktioner i denne organisering, med fokus på mandater og kompetencer.
- redigeret i formen på den nye rolle- og funktionsbeskrivelse, sådan at denne er kortere og mere fokuseret på at beskrive forskellene mellem lederniveauerne, end på at skabe en udtømmende beskrivelse.
- ændret i fremskrivelsen af ledelsesniveauerne, sådan at ledere i centrene ikke er niveauinddelt, men i stedet er skrevet frem som én gruppe med forskellige opgaver og mandater/kompetencer.
- indføjet kommentarer og forslag fra CØP og Staben om beskrivelser af disse enheder i organisationsbeskrivelsen
- indføjet passus i organisationsbeskrivelsen om ambitionen om at centrene selv kan forestå en række styrings- og udviklingsopgaver
- tilrettet formuleringer om center for Børn og Lærings opgaver efter kommentar fra HovedMED.

En række centre er i gang med et arbejde med at formulere nye kerneopgave-beskrivelser. Dette arbejde foregår i de respektive CenterMED'er og vil blive indføjet i organisationsbeskrivelsen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Bilag

ENDELIG Opdateret organisationsbeskrivelse for BRK

ENDELIG Opdateret rolle- og funktionsbeskrivelse for BRK

Punkt 10: Status og prioritering af plansager

20/11899

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres

Økonomi- og Klimaudvalget orienteres

Resumé

Orientering om status og prioritering af plansager.

Indstilling

Direktionen indstiller:

- sagen til orientering.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

Orientering givet.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Bornholms Regionskommune er myndighed på en lang række områder inden for planloven. Regionskommunen udarbejder bl.a. kommuneplan, plan- og udviklingsstrategi og lokalplaner. Lokalplaner skal udarbejdes ved større udstykninger, eller større bygge- eller anlægsarbejder. I kommunen er det planteamet i Center for Miljø, Plan og Kultur, der varetager opgaverne indenfor planloven i forhold til planer og strategier.

Miljøvurderingsloven omfatter planer og projekter. Derfor koordineres udarbejdelsen af planer og planernes projekter, tæt med miljøvurderingsteamet i forhold til at få screenet planerne og dets projekter for miljøvurdering eller at få foretaget miljøvurdering af disse.

Planteamet og miljøvurderingsteamet arbejder med plansager efter følgende politiske besluttede prioritering:

- Prioritet 1: Samfundskritiske funktioner/infrastruktur
- Prioritet 2: Boliger og bopælspligt
- Prioritet 3: Erhverv / jobåbninger
- Prioritet 4: Øvrige lokalplaner
- Udenfor prioritet (lovpligtige)

Behovet for prioritering udspringer af forholdet mellem tilgængelige ressourcer hos de to teams og behovet for planlægning og miljøvurdering.

Prioriteringen administreres således, at det både er prioriteringsklasserne og ansøgningstidspunktet, som er afgørende for prioriteringen. Fx hvis en lokalplan for boliger har ventet i 3 år, er den foran i prioriteringskøen i forhold til en ny anmodning om lokalplan med samfundskritiske funktioner, hvis denne lokalplan ikke er hastende. Omvendt, hvis den nye lokalplan med samfundskritiske funktioner er hastende, vil den komme foran en lokalplan for boliger, selv om denne lokalplan har stået i kø i 3 år.

Nogle mindre lokalplaner, hvor det påregnes, at der kun skal ske screening for miljøvurdering, vil også kunne komme foran i køen, hvis der er plads hos miljøvurderingsteamet til en mindre sag, men ikke til en større sag (altså om sagen hos miljøvurderingsteamet vil tage 4 eller 18 måneder, se sagsbehandlingstider under punkt 2.1.). Det omvendte vil også kunne være tilfældet, at en større sag vil blive behandlet før en mindre sag, alt efter pladsen hos miljøvurderingsteamet.

Prioriteringen foretages løbende og medfører, at sager kan blive prioriteret op eller ned i forhold til, hvornår sagen kan blive behandlet.

1. Planerne 2021-2025

Som det ses i skema 1 nedenfor har arbejdet i planteamet i 2023 og 2024 været præget af arbejdet i forbindelse med udpegningen til Energiø, hvor både landanlæg, Rønne Havn og screening af område til energipark har været store og komplekse opgaver. Derudover har arbejdet med plan- og udviklingsstrategi også været ressourcekrævende.

2024 har endvidere skilt sig ud på den måde, at 5 lokalplaner for sommerhusområder i medfør af et landsplandirektiv/bekendtgørelse skal være vedtaget og offentliggjort senest den 15. januar 2026, såfremt rettigheden til at få et sommerhusområde ikke skal falde bort. På baggrund af fristen har disse 5 lokalplaner været prioriteret i 2024, og bliver det også i 2025, se mere under punkt 2.4. I april 2025 fremsættes den første lokalplan for et af de 5 sommerhusområder til vedtagelse.

I 2021-2022 har arbejdet været mere præget af det "sædvanlige" planarbejde, som der også forefindes i 2023-2024. Det skal dog bemærkes dertil, at udarbejdelsen af en lokalplan som udgangspunkt tager 10-18 måneder, alt efter kompleksiteten af sagen, og om det kun er planen, som skal miljøvurderes, eller om det også er det projekt, som planen muliggør, som skal miljøvurderes. Derudover kan nogle sager have stået på pause eller været blevet genoptaget. Vedtagelsesåret angiver derfor ikke, hvornår der er arbejdet på planerne, men alene hvornår planerne er blevet vedtaget.

Det ses også af skemaet, at det er begrænset, hvor mange lokalplaner, der bliver vedtaget pr. år. Der er således vedtaget 17 lokalplaner i den 4-årige periode 2021-2024. (I skemaet fremgår også 3 lokalplaner, som ikke er vedtaget, se mere herom under punkt 2.2.)

Skema 1. Planer, mv - ikrafttrædelsesdato i 2021-2025

2025	Lokalplan for solceller/Kildevad – fremsættes maj 2025 Lokalplan for sommerhuse/Langebjerg – fremsættes i april 2025 Kommuneplantillæg for solceller/Kildevad – fremsættes i maj 2025 Kommuneplantillæg for sommerhuse/Langebjerg – fremsættes i april 2025
2024	Lokalplan Stationsanlæg til Energiø Bornholm Lokalplan Multifunktionskaj ved Rønne Havn Lokalplan for sauna ved Rønne Havn/Galløkken (ændring af lokalplan) Ændring af 10 lokalplaner med helårsboligligt udenfor de 8 byer (Lokalplan for boliger, Fredensborgvej, afventer miljøvurdering og har ikke kunne vedtages) (Lokalplan for boliger, Grynebakken, afventer miljøvurdering og har ikke kunne vedtages) Kommuneplantillæg for højspændingsstation, Energiø Bornholm Kommuneplantillæg for multifunktionskaj ved Rønne Havn Plan- og udviklingsstrategi 2024 Kommuneplanstrategi om omdannelse af minkfarm Ansøgning om energipark - screening af området til energipark ved landanlægget (sat i bero)
2023	Lokalplan for boligområderne ved Æbleløkkerne Lokalplan for Rønne Havn, nye oplagsarealer samt ny kaj Lokalplan for kulturelle formål på Kjøllegaard Lokalplan for den tidligere Østre Skole Temalokalplan for helårsboligformål i 8 byer (Lokalplan for Tejn Havn, afventer miljøvurdering og har ikke kunne vedtages) Kommuneplantillæg for aflastningsområde til store butikker i Rønne Kommuneplantillæg for Rønne Havn, nye oplagsarealer samt ny kaj Kommuneplantillæg for kulturelle formål på Kjøllegaard Kommuneplantillæg for den tidligere Østre skole
2022	Lokalplan for et boligområde ved Langebjergvej i Sandvig Lokalplan for udvidelse af Vibegårdscentret i Rønne Lokalplan for grøn struktur og boliger i Rønne Syd Lokalplan for trætophytter Rutsker Højlyng Lokalplan for bevaring og videreudvikling af Vang Kommuneplantillæg for Ypnasted Kommuneplantillæg for boligområde ved Langebjerg Kommuneplantillæg for aflastningsområde ved Vibegårds Runddel Kommuneplantillæg for Rønne Syd Kommuneplantillæg for reduktion af støjkonsekvenszone for helikopterflyveplads Kommuneplantillæg for trætophytter Rutsker Højlyng
2021	Lokalplan for nedrivning af Nexø Mole Lokalplan for boliger i det tidligere Bornholms Gymnasium Lokalplan for bevaring og videreudvikling af Aarsdale Lokalplan for sommerhusområde Frennebakken Kommuneplantillæg for boliger i tidligere gymnasium Kommuneplan 2020

2. Sager i 2025-2027

I det følgende gennemgås prioriteringerne i 2025-2027.

2.1. Sagsbehandlingstid

Planteamet laver dagsordenspunkter om igangsætning af lokalplaner til kommunalbestyrelsen, således at kommunalbestyrelsen kan tage stilling til, om der skal laves en lokalplan eller ej (nogle planer er dog lovpligtige, se punkt 2.8.)

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter, at der ikke skal laves lokalplan, afslutter planteamet sagen. Hvis kommunalbestyrelsen beslutter, at der skal laves lokalplan, vil sagen blive lagt i prioriteringskø.

Planer og ofte også projektet, som planen muliggør, skal screenes for, om der skal ske miljøvurdering. På baggrund af en dynamisk praksis fra EU-domstolen, Planklagenævnet samt Miljø- og Fødevareklagenævnet er der flere og flere planer og projekter, som skal miljøvurderes, ligesom kravene til miljøvurdering løbende udvikler sig.

Når planteamet og miljøvurderingsteamet starter på selve den parallelle sagsbehandling, er der som udgangspunkt følgende sagsbehandlingstider alt efter, hvad sagen omhandler:

1. Sager, hvor der skal ske miljøvurdering af plan og projekt: 18 måneder
2. Sager, hvor der skal ske miljøvurdering af plan: 15 måneder
3. Sager, hvor en screening viser, at plan og projekt ikke skal miljøvurderes: 10-12 måneder

(Screening af plan og projekt for miljøvurdering tager som udgangspunkt 4 måneder - og en miljøvurdering af en plan og projekt tager som udgangspunkt 18 måneder. I de ovenstående tider for den parallelle sagsbehandling er sagsbehandlingen hos planteamet og miljøvurderingsteamet slået sammen, således at man kan se den samlede sagsbehandlingstid).

2.2. Køtid

Planteamet og miljøvurderingsteamet koordinerer sagerne tæt og løbende, da sagsbehandlingen hos de to teams kører parallelt, og at planer ikke kan vedtages, hvis planerne ikke er screenet for miljøvurdering eller er blevet miljøvurderet, hvis der er krav herom.

Det kan dog ikke undgås, at nogle sager ikke kommer til at køre helt parallelt, idet medarbejderne i planteamet arbejder på flere sager ad gangen, og at der sker noget sagsbehandling hos planteamet, inden en sag kan køre parallelt med miljøvurderingsteamet.

Men hvis miljøvurderingsteamet ikke har ressourcer nok til at screene for miljøvurdering og foretage miljøvurdering af planer og planernes projekter, vil sagen gå i stå hos planteamet. For nærværende har planteamet 3 sager, som mangler at blive screenet for, om de skal miljøvurderes, før end de 3 sager kan afsluttes og lægges op til politisk vedtagelse.

De tilgængelige ressourcer i forhold til efterspørgslen hos miljøvurderingsteamet betyder, at en lokalplan som udgangspunkt må vente i 4-5 år, før sagsbehandlingen kan påbegyndes (ventetiden har i 2025 ændret sig fra de tidligere 3-4 år til 4-5 år). Dette betyder reelt, at en lokalplan med et projekt, som skal miljøvurderes, først står i kø i 4-5 år, og derefter har en sagsbehandlingstid på 18 måneder. Det kan således tage 5,5 - 6,5 år, fra en igangsætning af en sag, til at der er en lokalplan. En lokalplan kan herefter påklages til Planklagenævnet, hvor sagsbehandlingstiden lige nu er mindst 9 måneder. Efter en ansøger har fået sin lokalplan skal ansøgeren herefter oftest ansøge om tilladelser hos bl.a. Natur, Miljø og Byg.

Nogle sager springer dog køen over hos de to teams, hvis der er tale om hastende sager enten pga. at det er samfundskritisk eller at der er en frist, som skal overholdes. Dette er fx lokalplan til BOFA i forhold til håndtering af Bornholms affald, de 5 sommerhussager, lokalplan til Folkemødet/Wonderfestiwall til 2026 og lokalplan til arbejderboliger til de nuværende og kommende arbejdere på diverse projekter på Bornholm, herunder Energiø. Når sådanne sager prioriteres, betyder det samtidig, at nogle sager bliver nedprioriteret.

2.3. Der er for mange prioriterede sager i 2025 til, at de alle kan behandles i 2025

Der er mange projekter med krav om lokalplanlægning i gang på Bornholm. Der er derfor samtidig en stor interesse for, at sagsbehandlingen af mange af sagerne går i gang i 2025. Samtidig er der også nogle sager, som allerede har ventet i lang tid.

I skema 2 nedenfor ses de sager, som er igangsat eller sandsynligvis snart bliver igangsat. De gult markerede sager, er dem, som der er en interesse for bliver behandlet hurtigst muligt.

Derudover er der nogle sager, hvor administrationen i overensstemmelse med den politiske prioritering har sat i udsigt, at der kan ske opstart med den parallelle sagsbehandling i 2025, medmindre at prioriteringen ændres, pga. andre lokalplaner eller sager hos miljøvurderingsteamet, hvor planer kun er en del af det, som skal miljøvurderes (de pågældende ansøgere er orienteret herom). Ved disse lokalplaner står der 2025 uden, at de er gult markerede. Sagerne er således prioriteret hos planteamet, som arbejder eller har arbejdet på sagerne, uanset om der sker opstart af den parallelle sagsbehandling.

De orange markerede er de 3 lokalplaner, som venter på screening af miljøvurdering, før end sagsbehandlingen kan afsluttes. Den blå markerede er lokalplan for Almegårds Kaserne, som ikke skal miljøvurderes, men som bruger ressourcer hos planteamet og er prioriteret i samarbejde med Forsvaret.

I sagerne i 2026 er planteamet i gang med at forberede flere af sagerne, fx i form af indhentelse af oplysninger, mv. Af prioriterede sager er der eksempelvis lokalplaner til almene boliger med DGI, Biltema og Sonja Ferlov Mancoba.

De øvrige sager i 2026 og 2027 skal ses som et løst overslag over, hvor de står i køen på nuværende tidspunkt.

Derudover er det markeret i skemaet med blå, hvilket år en lokalplan/kommuneplantillæg i værste fald kan forventes færdig, hvis den tager 18 måneder og påbegyndes sent på året, dvs. at de 18 måneder kan fordele sig på 3 år. Det skal dertil bemærkes, at nogle sager kun vil tage 10-12 måneder og ikke 18 måneder, men at dette ikke vides på det foreliggende grundlag, idet sagerne ikke er blevet miljøscreenet.

(Revidering af kommuneplan, plan- og udviklingsstrategi og ansøgning til energipark er ikke markeret med blå, idet disse har deres egne forløb).

Skema 2. Oversigt over lokalplaner, som er igangsat/snart igangsat, men ikke vedtaget endnu

Projekt	Parallel sagsbehandling i Plan og Miljø					
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Samfundskritiske/ kritisk infrastruktur						
Kildevad solceller	til vedtagelse i maj					
Bigadan	2025					
BOFA i Rønne	2025					
Almegårds Kaserne	skal ikke miljøvurderes					
Rønne Vand og Varme, Lunden 5-7 i Rønne		2026				
Boliger						
Fredensborgvej	2025					
Vinkelstræde, Allinge	2025					
Almene Boliger projekt - DGI, almene boliger		2026				
Almene Boliger Projekt - Paradisvej/Sagavej	2025					
Arbejder boliger – BRK	2025					
Grynebakken		2026				
Nexø Møle		2026				
Friskoven		2026				
Svenskehuse		2026				
Friplejehjem		2026				
Arbejderboliger (lovpligtigt)		2026				
Arbejderboliger			2027			
Arbejderboliger			2027			
Erhverv						
Tejn Havn	2025					
Nature Park	2025					
Biltema		2026				
Hasle Havn			2027			
Sonja Ferlov Mancoba		2026				
Mønstergård			2027			
Øvrige						
Sommerhuse Langebjerg	til vedtagelse i april					
Sommerhuse Solvang	2025					
Sommerhuse Hammersø	2025					
Sommerhuse Gedebakkevej	2025					
Sommerhuse Bakkegårdsbakken/ Ved Ålebæk	2025					
Sommerhuse Vestre Sømarksvej (lovpligtigt)		2026				
Folkemøde	2025					
Kommuneplan, mv						
Revision af kommuneplan		2026				
Ansøgninger om Energipark	2025					
Plan- og Udviklingsstrategi			2027			

2.4. Sommerhusområder

Som det ses, er 4 lokalplaner til sommerhusområder prioriteret i 2025. Disse er prioriteret, fordi der er en frist i et landsplandirektiv/bekendtgørelse, som gør, at lokalplanerne skal være vedtaget og offentliggjort senest den 15. januar 2026. Hvis fristen ikke overholdes, bortfalder retten til, at arealerne kan blive til sommerhusområder. Lokalplanerne for sommerhuse har på baggrund af de få ressourcer i miljøvurderingsteamet skubbet andre lokalplaner længere ned i prioriteringen.

På grund af klageregler og ændring af praksis på miljøvurderingsområdet er der risiko for, at de 4 lokalplaner ikke kan vedtages og offentliggøres inden for fristen. Administrationen har derfor henvendt sig til Plan- og Landdistriktsstyrelsen og forespurgt, om der kan laves en bekendtgørelsesændring, således at fristen udskydes. Såfremt fristen udskydes eller ophæves, kan nogle af sommerhusplanerne rykkes til 2026, hvorved der kan blive frigjort ressourcer hos miljøvurderingsteamet.

2.5. Arbejderboliger

Administrationen fremlagde i februar to anmodninger om igangsætning af lokalplaner for 400 arbejderboliger dels for et kommunalt ejet areal og dels for Bodilsker skole. Begge lokalplaner skulle ifølge prioriteringsrækkefølgen udarbejdes i 2025 pga. de planlagte anlægsarbejder i forbindelse med etableringen af Energiøen. Kommunalbestyrelsen besluttede, at der ikke skulle igangsættes en lokalplan for Bodilsker skole. Sagen er dermed afsluttet og taget af skemaet.

Under arbejdet med behandlingen af de to igangsætninger modtog planteamet 5-6 anmodninger om lokalplaner for arbejderboliger andre steder på Bornholm. Den foreløbige vurdering er, at 3 af dem kan blive til plansager. Anmodningerne om igangsætning vil blive fremsat samtidig til politisk behandling.

Selv om der er sket en udskydelse af Energiøen, er det planteamets vurdering, at lokalplan for arbejderboliger til 400 arbejdere på det kommunale areal fortsat skal prioriteres, for at vise rettidig omhu, således at lokalplanen er klar i 2026-2027, så det ikke risikeres, at der ikke kan opstilles boliger til de 400 arbejdere, når det er relevant. Det kan imidlertid vurderes, om arbejdet skal påbegyndes i 2025 eller 2026.

De 3 anmodninger om lokalplaner for arbejderboliger prioriteres som udgangspunkt på lige fod med andre boliger, da de efter planteamets vurdering samlet set ikke kan betragtes som samfundskritiske. Dette også sammenholdt med erfaringerne fra de 5 lokalplaner til sommerhusområder, hvor der har været et stort ressourcetræk i 2024 og 2025 på miljøvurderingsteamet, som har medført, at andre sager er blevet nedprioriteret.

Det skal dog bemærkes, at de 3 anmodninger om lokalplaner ikke er gennemgået fuldt ud af planteamet endnu, og at mindst en af dem skal prioriteres i 2026, fordi denne er i overensstemmelse med kommuneplanen, se punkt 2.8.

2.6. BOFA, Folkemøde/Wonderfestiwall, almene boliger, Sonja Ferlov Mancoba og Biltema

Af de øvrige prioriterede sager er der lokalplaner for BOFA og for Folkemødet/Wonderfestiwall. Den parallelle sagsbehandling er i gang i forhold til lokalplan for BOFA, og vil gå i gang i maj i forhold til lokalplan for Folkemødet/Wonderfestiwall under forudsætning af, at kommunalbestyrelsen vedtager igangsætningen i april.

Projektet med de almene boliger er i gang med at blive forberedt af planteamet, førend den parallelle sagsbehandling med miljøvurdering er klar til at gå i gang. Det forventes, at den parallelle sagsbehandling af lokalplan for DGI går i gang i 2026, og at den parallelle lokalplan for Paradisvej/Sagavej går i gang i 2025. Kommunalbestyrelsen har afsat ekstra penge til miljøvurdering af disse to lokalplaner, hvorfor der skal en politisk beslutning til, hvis disse skal nedprioriteres.

Projektet med lokalplan for Sonja Ferlov Mancoba, er et projekt, hvor Ferlov Mancoba Fonden (Estaten) vil donere værker af billedhuggeren Sonja Ferlov Mancoba^[1] til Bornholms Kunstmuseum. Værkerne skal opstilles i en kunstpavillon tegnet af den japanske arkitekt Tadao Ando. Estaten og Bornholms Kunstmuseum samarbejder om realisering af pavillonen. Da både billedhugger og arkitekt er internationalt kendte, påregnes det, at projektet kan tiltrække flere turister til Bornholm.

Kommuneplantillæg til projektet med et aflastningsområde til detailhandel med Biltema eller flere butikker, kan give flere arbejdspladser, mv, og har et stort fokus hos flertallet af kommunalbestyrelsen, og der er også et ønske om, at projektet prioriteres. Indhentning af detailhandelsanalyse vil kunne ske, under forudsætning af, at igangsætning vedtages i april.

Planteamet foretager sagsbehandling på alle de nævnte sager, men det er kun BOFA og Folkemøde/Wonderfestiwall, som for nærværende er koordineret med miljøvurderingsteamet i forhold til parallel sagsbehandling i 2025.

2.7. De øvrige sager, som fremgår af 2025

I 2025 fremgår også følgende projekter, som planteamet arbejder eller har arbejdet med:

1. Bigadan – samfundskritisk kategori
2. Fredensborgvej - plan afventer miljøvurdering
3. Vinkelstræde - boliger
4. Tejn Havn – plan afventer miljøvurdering
5. Nature Park – erhverv, lovliggørelse og udvidelse

Sagerne var egentlig koordineret med miljøvurdering til at foregå i 2025, men på grund af de mange sager, som er prioriteret til 2025, vil nogle af dem sandsynligvis blive rykket længere ned i prioriteringskøen i forhold til den parallelle sagsbehandling. Baggrunden for de mange sager, er at der er kommet nye sager til i løbet af 2024 og 2025, og at nogle lokalplaner, som først blev antaget til at kunne nøjes med en miljøscreening, er under miljøscreeningen faldet ud til at skulle miljøvurderes, bl.a. pga. ny praksis indenfor miljøvurdering.

2.8. Lovpligtige

Hvis et projekt er i overensstemmelse med kommuneplanen, påhviler det kommunen efter planloven, at udarbejde et forslag til lokalplan snarest og derefter fremme sagen mest muligt. Lokalplaner, som er omfattet af dette, er bl.a. sommerhusområde for Vestre Sømarksvej og en af anmodningerne om arbejderboliger. Disse to lokalplaner skal derfor fremmes mest muligt, og skal prioriteres i 2026. Det skal bemærkes, at sommerhusområdet Vestre Sømarksvej har ventet i nogle år, hvad der ikke kan betegnes som snarest muligt.

2.9. Revision af kommuneplan og plan- og udviklingsstrategi og ansøgning til energipark

Revision af kommuneplan, plan- og udviklingsstrategi og ansøgning til energipark er alle sager, som udgør et stort ressourcetræk ved siden af udarbejdelsen af lokalplaner og kommuneplantillæg.

Det skal vurderes hvert fjerde år, om en kommuneplan skal revideres, og hvis den skal, at den så bliver revideret. Kommuneplanen er fra 2020, med ikrafttræden i 2021.

Plan – og udviklingsstrategien skal laves og offentliggøres inden udgangen af første valgperiode. (Den nuværende plan- og udviklingsstrategi er fra 2024).

Ansøgning til energipark er foreløbig sat i bero, og der er sendt en forespørgsel til ministeren for byer og landdistrikter, om der kan laves en ansøgningsrunde efter 2025, hvor Bornholm kan søge (det er fra ministeriets side annonceret, at der er ansøgningsrunder i 2024 og 2025).

2.10. Bevarende lokalplaner for kystbyer

Udover de oplyste sager, kan det også overvejes, at der udarbejdes bevarende lokalplaner for kystbyer.

2.11. Prioritering af sager i 2025 skal genbesøges

Planer som er prioriteret i 2025 kan ikke alle nå at blive behandlet i 2025. Dette er både på baggrund af forholdet mellem ressourcer og opgaver i miljøvurderingsteamet, og på baggrund af de afsatte ressourcer til planteamet, hvor heller ikke alle sager fra 2025 kan nås. Det vil derfor være nødvendigt at foretage en nedprioritering af flere sager (eller tilføres flere ressourcer til både planteamet og miljøvurderingsteamet).

For nærværende satses der på parallel sagsbehandling af de 4 lokalplaner for sommerhusområder og lokalplan for BOFA. Hvis det er disse 5 lokalplaner som nås i 2025, vil der blive vedtaget 7 lokalplaner i 2025, hvad der er mange i forhold til, at der er vedtaget 17 lokalplaner i 2021-2024, og vil være det højeste antal lokalplaner vedtaget på et år i perioden 2021-2025. Dertil kommer Folkemødet/Wonderfestiwall, som skal påbegyndes i maj 2025 under forudsætning af, at igangsætningen bliver vedtaget, men som først vil blive færdig i 2026.

Skema 3. Oversigt over lokalplaner, hvor der foreløbig skal foregå parallel sagsbehandling i 2025

Projekt	Parallel sagsbehandling i Plan og Miljø					
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kritisk infrastruktur						
Kildevad solceller	til vedtagelse i maj					
BOFA i Rønne	2025					
Øvrige						
Sommerhuse Langebjerg	til vedtagelse i april					
Sommerhuse Solvang	2025					
Sommerhuse Hammersø	2025					
Sommerhuse Gedebakkevej	2025					
Sommerhuse Bakkegårdsbakken/ Ved Ålebæk	2025					
Folkemøde	2025					

Det vides ikke for nærværende om og hvilke andre sager, som kan prioriteres med en parallel sagsbehandling hos planteamet og miljøvurderingsteamet.

3. Ressourcer hos planteamet og miljøvurderingsteamet i 2025

Planteamet består af 6 medarbejdere, hvoraf den ene startede den 1. marts 2025, og 2 arbejder på nedsat tid. I perioder i 2024 og i starten af 2025 har der kun været 4 medarbejdere, pga. ophør af projektansættelse, fratrædelse og sygdom.

Miljøvurderingsteamet består af 4 medarbejdere. Tre er på fuld tid og en medarbejder er på nedsat tid. (En af medarbejderne har været på barsel siden december 2024 og vender tilbage i maj 2025).

Miljøvurderingsloven finder anvendelse på en lang række planer og projekter, der er nærmere beskrevet i loven. Ud over sager om lokal- og kommuneplanlægning vil det typisk være i forbindelse med sager om vandløbsregulering, større spildevandssager og spildevandsplanlægning, miljøgodkendelser, skovrejsninger og drikkevandssager.^[2] Der er p.t. 100 verserende sager, hos miljøvurdering. En miljøvurderingssag tager ca. 4 måneder, hvis de kun skal screenes for miljøvurderingspligt og ca. 18 måneder, hvis der skal laves fuld miljørapport.

På baggrund af den parallelle sagsbehandling af lokalplaner hos planteamet og miljøvurderingsteamet, kan der ikke foretages en effektiv prioritering af sagerne alene hos planteamet, ligesom der er en grænse for, hvor meget der kan behandles hos begge teams.

NMPU har en temadrøftelse om miljøvurderingsområdet på maj mødet. Derudover er der et temamøde i kommunalbestyrelsen i maj 2025, hvor prioritering af sager, vil blive taget op.

[1] Hanne Vibeke Holst har skrevet bogen ”Kriger uden maske”, som handler om Sonja Ferlov Mancoba.

[2] Flere af de nævnte sagstyper er omfattet af særlovgivning som vandløbsloven, miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven og skal derfor for eksempel opnå vandløbstilladelse, miljøgodkendelse eller indvindingsstilladelse. Miljøvurderingsloven implementerer to EU direktiver, hvoraf det ene indeholder en opstilling af projekttyper, som også indbefatter blandt andet vandløbsreguleringer, anlæg til bortskaffelse af affald og dybdeboringer. Disse projekttyper skal derfor også behandles efter miljøvurderingsloven. Dette gøres i videst muligt omfang sideløbende med sagsbehandlingen

efter særlovgivningen. Husdyrbrug er også opført på EU direktivets liste over projekttyper. I Danmark er det dog valgt at implementere direktivets regler direkte i husdyrbrugsloven, hvorfor miljøvurdering i den sammenhæng er indeholdt i husdyrbrugstilladelsen og ikke udgør en selvstændig sagsbehandling.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

Til møde i Økonomi- og Klimaudvalget den 9. april 2025:

1. Bornholms Regionskommune forespurgte den 7. marts 2025 Plan- og Landdistriktsstyrelsen om, hvorvidt fristen i landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen kunne udskydes via en bekendtgørelsesændring. Plan- og Landdistriktsstyrelsen har den 28. marts 2025 svaret på forespørgslen, og styrelsen oplyser, at det ikke vil være muligt at dispensere fra fristen i landsplandirektivet, samt at der ikke er nogen planer om at udarbejde en ændringsbekendtgørelse for at ændre fristen i landsplandirektivet.

Forespørgslen og styrelsens svar på forespørgslen er vedlagt som bilag.

2. Bornholms Regionskommune rettede den 11. marts 2025 henvendelse til ministeren for byer og landdistrikter med en anmodning om udsættelse af fristen for at indmelde forslag om udpegning af areal til energipark. Ministeren er den 20. marts 2025 vendt retur med et afslag på, at Bornholms Regionskommune kan ansøge om energipark senere end 2025. Administrationen arbejder på at klarlægge, hvornår en ansøgningsproces senest skal iværksættes for at kunne være tilendebragt i 2025. Der er forlydender om en afklaring inden sommerferien og derfor afventes situationen indtil videre.

Forespørgslen og styrelsens svar på forespørgslen er vedlagt som bilag.

Bilag

Forespørgsel om udskydelse af frist - Sommerhusområder

Svar på forespørgsel om udskydelse af frist - Sommerhusområder

Forespørgsel om udskydelse af frist - Erhvervspark

Svar på forespørgsel om udskydelse af frist - Erhvervspark

Punkt 11: Igangsætning af kommuneplantillæg for udvidelse af detailhandelsstrukturen i Rønne

23/24504

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Et ubebygget landzoneareal ved Vibegård blev ved landsplandirektiv i oktober 2021 ændret til et såkaldt udviklingsområde i kystnærhedszonen. Kommunalbestyrelsen vedtog den 24. februar 2022, at der skulle arbejdes videre med at muliggøre detailhandel på den kommunalt ejede del af udviklingsområdet, dvs. undersøge om det er muligt at udlægge et nyt detailhandelsområde og overføre arealet fra landzone til byzone.

Kommunalbestyrelsens beslutning var især begrundet i et ønske om at imødekomme en anmodning fra en landsdækkende butikskæde, der ønsker at etablere en stor boksbutik i Rønne. Siden har administrationen været i dialog med butikskæden for at afsøge, hvilke muligheder der er for, at butikskæden kan etablere sig i Rønne.

Der er i forvejen to aflastningsområder i Rønne – et lille og et stort. Det store aflastningsområde, som ligger ved Almindings Runddel er udlagt med det formål at give nyt liv til det tidligere erhvervsområde. Det omfatter mange ejendomme og arealer, som har potentiale for, at nye store butikker kan etablere sig.

Sagen blev taget af kommunalbestyrelsens møde på baggrund af en henvendelse fra et udviklingsselskab. Henvendelsen sandsynliggør, at der kan være flere butikker, som ønsker en placering på arealet ved Vibegård.

Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, hvor stort et omfang af detailhandel, de ønsker undersøgt i en detailhandelsredegørelse. Detailhandelsredegørelsen skal danne grundlag for en beslutning om at ændre kommuneplanen.

Indstilling

Direktionen indstiller, at:

a) der ikke udlægges et nyt butiksområde ved Vibegård, og at butikskæder, som vil etablere sig på Bornholm henvises til de eksisterende aflastningsområder. Rammen for nybyggeri og omdannelse af eksisterende bebyggelse til butiksformål i det eksisterende aflastningsområde ved Almindings Runddel udvides i nødvendigt omfang ved at detailhandelsredegørelsen fra 2020 suppleres med et tillæg.

eller at

b) der igangsættes arbejde mod en ændring af kommuneplanen for et nyt aflastningsområde i udviklingsområdet ved Vibegård. Detailhandelsredegørelsen skal undersøge et butiksareal for én butik på op til 7.500 m². Til finansiering af detailhandelsredegørelse jf. bilag 1 ”Planlovens redegørelseskrav ved planlægning for et nyt aflastningsområde” gives en kassefinansieret tillægsbevilling på 100.000 kr. til bevilling 52 Teknik, natur og miljø. Detailhandelsredegørelsen fremlægges i en senere sag sammen med afklaringer og økonomiske konsekvenser jf. pkt. A-D i sagsfremstillingen.

eller at

c) der igangsættes arbejde mod en ændring af kommuneplanen for et nyt aflastningsområde i udviklingsområdet ved Vibegård. Detailhandelsredegørelsen skal undersøge et butiksareal for 1-3 butikker på samlet op til 15.000 m². Til finansiering af detailhandelsredegørelse jf. bilag 1 ”Planlovens redegørelseskrav ved planlægning for et nyt

aflastningsområde” gives en kassefinansieret tillægsbevilling på 350.000 kr. til bevilling 52 Teknik, natur og miljø. Detailhandelsredegørelsen fremlægges i en senere sag sammen med afklaringer og økonomiske konsekvenser jf. pkt. A-D i sagsfremstillingen.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

For pin a) stemte Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg. For pin c) stemte Karen Lynn Jacobsen og Søren Schow. Bjarne Hartung Kirkegaard afventer sin stillingtagen.

Udvalget afgiver ikke en anbefaling.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Indstillingens c) anbefales.

Morten Riis og Helle Munk Ravnborg kan ikke medvirke, idet de anbefaler indstillingens a).

Sagsfremstilling

Baggrund

Denne sag blev taget af dagsordenen til kommunalbestyrelsens møde den 27. februar 2025 (beslutning vedlagt som bilag 5). Sagen fremlægges til fornyet behandling, idet der er tilføjet et ekstra beslutningspunkt til indstillingen. Sagen er skrevet om, idet Bornholms Regionskommune den 24. februar 2025 blev kontaktet af et udviklingselskab. Disse gør opmærksom på, at de gerne vil være en del af projektet for et nyt butiksområde ved Vibegård. Firmaet kender de forskellige butikskæder, der opererer i Danmark, og de varetager hele projektfasen fra køb af grund til salg af det færdige ejendomsprojekt til investor. Det forekommer på baggrund af denne henvendelse sandsynligt, at der er flere butikskæder, som har interesse i at etablere boksbutikker i et nyt butiksområde ved Vibegård. Administrationen ønsker derfor kommunalbestyrelsens stillingtagen til det maksimale omfang af detailhandel i et nyt aflastningsområde ved Vibegård.

Der er udarbejdet en uddybende redegørelse for sagens forudgående og fremtidige forløb. Redegørelsen findes som bilag til sagen (bilag 6).

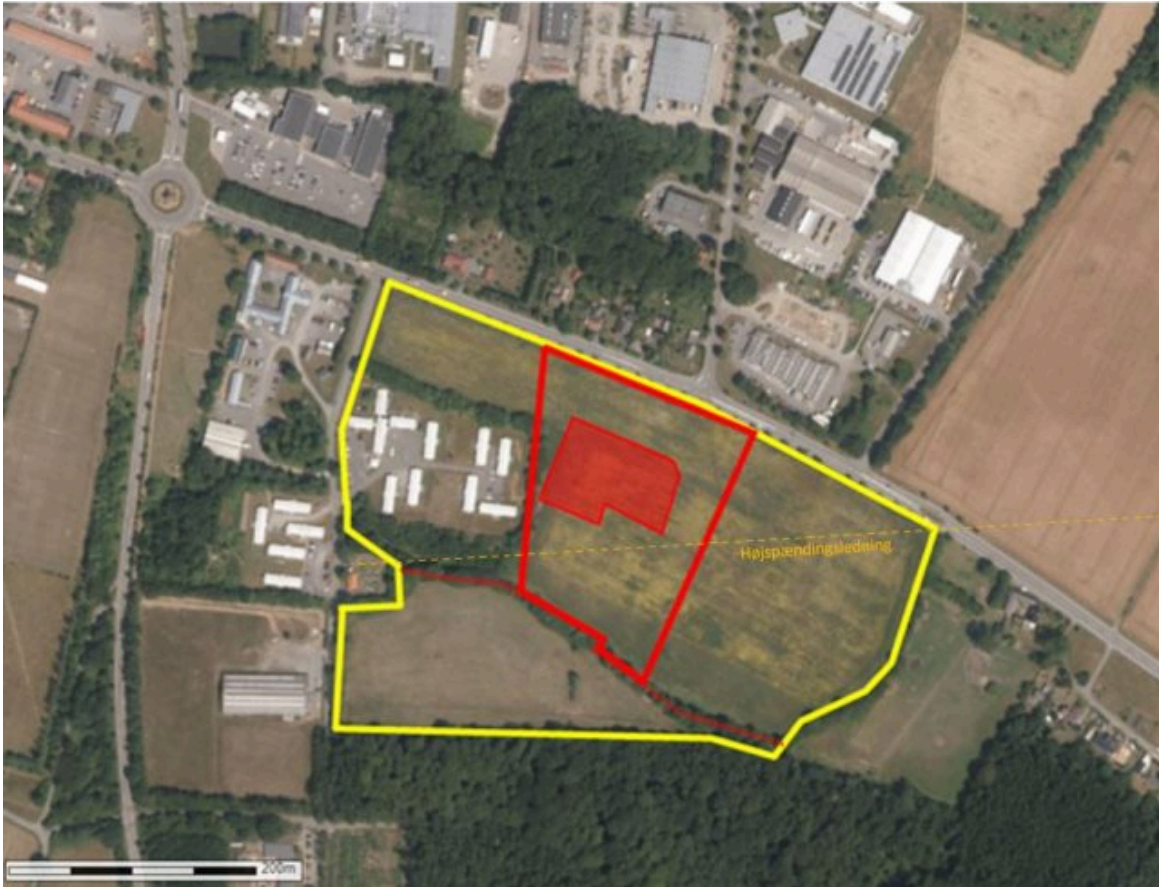
I februar 2022 besluttede kommunalbestyrelsen, at der skulle arbejdes videre med planlægningen for at muliggøre en stor boksbutik på det kommunale areal før Vibegård ved indkørslen til Rønne. Anledningen var en sag om, at arealet var blevet udlagt til et udviklingsområde i kystnærhedszonen (sagen er vedlagt som bilag). Administrationen lagde op til, at arealet skulle reserveres til erhvervsudvikling, såsom mindre produktions-, logistik- og håndværksvirksomheder mm.

Samtidig havde en butikskæde henvendt sig med ønsket om at købe arealet med henblik på at udvikle det til butiksområde (et aflastningsområde for detailhandel).

Siden 2022 har administrationen været i dialog med butikskæden om forskellige alternative beliggenheder i Rønne. Kommunalbestyrelsen har desuden udlagt et nyt stort aflastningsområde ved Almindings Runddel siden 2022. Formålet med aflastningsområdet er at muliggøre en omdannelse af erhvervsområdet og give det nyt liv. Aflastningsområdet har skabt muligheder for at etablere nye butikker inden for den eksisterende bystruktur.

Henvendelse fra Biltema A/S

Butikskæden havde et ønske om at købe en ubebygget grund med mulighed for at etablere en butik på 7.500 m². I den forbindelse blev der specifikt udtrykt ønske om at købe en del af det kommunalt ejede landzoneareal inden for udviklingsområdet.

Den relevante del af udviklingsområdet ved Vibegård er vist med gul afgrænsning. Matrikelskellet mellem det kommunalt ejede areal og det privatejede areal er vist med rød prikket linje. Med rødt er vist ét af Biltemas oplæg til køb af areal og placering af butik. Grundarealet er på ca. 31.400 m² og det bebyggede areal er ca. 6.270 m².

Senere i dialogen har butikskæden tilkendegivet, at den også kan være interesseret i muligheden for at etablere et varehus i en reduceret størrelse med omkring 3.000 m² butiksareal. Ved seneste kontakt er ønsket dog et varehus på 7.500 m².

Planlovens krav skal opfyldes

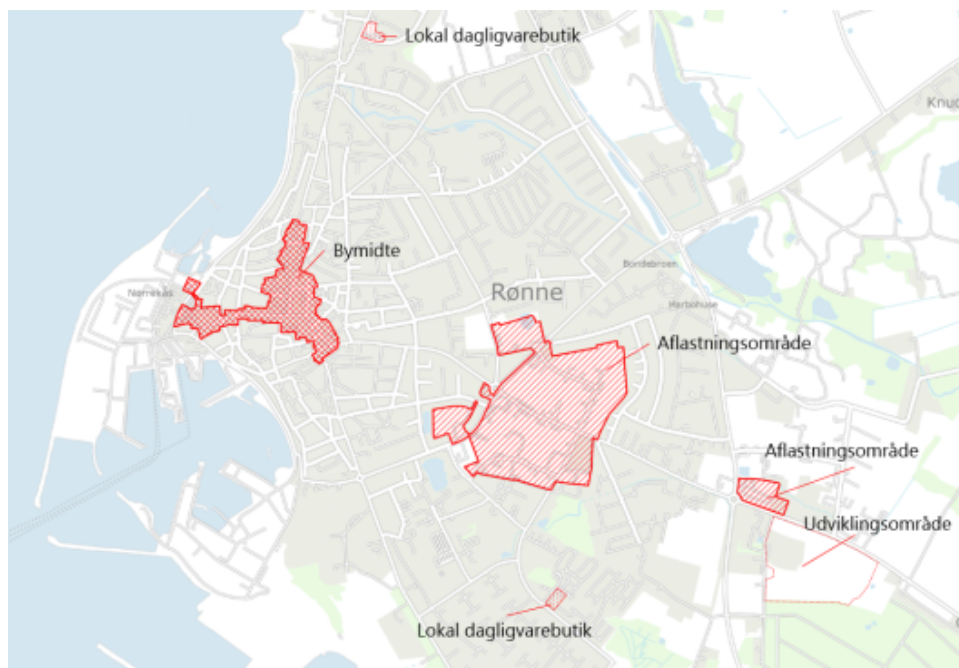
Der er i planloven to krav, som skal opfyldes, for at udviklingsområdet ved Vibegård kan planlægges til butiksformål. Det er hhv. redegørelseskrav ved planlægning for et nyt aflastningsområde (detailhandelsredegørelse) og reglerne om byvækst. Begge krav kan indebære udgifter for kommunen.

I bilag 6 er det uddybet, hvilke krav, der skal opfyldes og hvordan planlægningsprocessen ser ud samt hvad der ellers skal til, før der kan bygges en stor boksbutik på arealet ved Vibegård.

Muligheder inden for kommuneplanens gældende detailhandelsstruktur

Kommunalbestyrelsen vedtog i december 2023 at udlægge et nyt aflastningsområde til store butikker, der ikke kan indpasses i den centrale del af Rønne. Vedtagelsen fandt sted på baggrund af en omfattende og lovpligtig detailhandelsredegørelse (bilag 3). Det nye aflastningsområde, omfatter bl.a. ejendomme langs Åkirkebyvej mellem Almindings Runddel og Industrivej.

Detailhandelsstrukturen består nu af bymidten og to aflastningsområder. Læs mere om de to eksisterende aflastningsområder i bilag 7. Detailhandelsredegørelserne fremgår af hhv. bilag 3 og 4.

Illustrationen viser den gældende detailhandelsstruktur og udviklingsområdet ved Vibegård.

Administrationens vurdering og anbefaling

Denne sagsfremstilling udgør en indledende, vejledende screening af behovet for et nyt aflastningsområde eller udvidelse af et eksisterende.

Administrationen vurderer, at det umiddelbart ikke kan godtgøres, at der er behov for et nyt aflastningsområde på arealet ved Vibegård, henset til at der er ejendomme til salg i begge aflastningsområder. Fx er folkevognsforhandleren lukket i aflastningsområdet ved Almindings Runddel, og i Vibegårdscenteret bliver JYSK ejendommen snart ledig, fordi JYSK flytter ind i det andet aflastningsområde. Samtidig ligger der en ledig ubebygget grund til en boksbutik i aflastningsområdet Vibegårdscentret.

Administrationen finder dertil, at følgende argumenter taler imod et nyt aflastningsområde:

- Samle frem for at sprede: Butikker bør samles i få områder frem for at blive spredt ud. Det gavner butikkerne og det gavner kunderne. Desuden bør byen også holdes samlet på så lille et areal som muligt i forhold til, at afstanden mellem funktioner og byområder holdes så korte som muligt. Det reducerer brændstofforbrug og fremmer gang og cyklisme.
- Undgå at bruge bar mark til byudvikling: Hvis et areal først er inddraget til bymæssige anlæg og byggeri, så er det svært at konvertere det tilbage. Arealets potentiale for at blive til natur eller skov bliver stærkt reduceret.
- Liv i bymidten: Jo flere butikker, jo større butiksarealer, der etableres uden for bymidten, jo sværere bliver det at holde liv i bymidten. Kommunalbestyrelsen arbejder med et projekt, som handler om at holde liv i bymidten. En beslutning om at etablere endnu et butiksområde i udkanten af byen vil udfordre bymidten yderligere.
- Levende lokalsamfund på hele øen: Af kommuneplanen fremgår et mål om, at holde liv i lokalsamfundene, herunder de små butikker. Et nyt butiksområde i udkanten af Rønne vil medføre reduceret omsætning i butikker, som ligger i andre byer og lokalsamfund end Rønne.
- En butik på 7.500 m² er en meget stor butik på Bornholm. Til sammenligning er Harald Nyborg Rønne 3.000 m², og det bliver landets største Harald Nyborg butik.
- Der er gode muligheder for, at flere boksbutikker kan etablere sig i de udlagte detailhandelsområder, og der opstår med jævne mellemrum nye muligheder, som fx når en bilforhandler må lukke.
- Udviklingsområdet ved Vibegård er værdifuldt for kommunen, idet der er mange anvendelsesmuligheder. En fremtidig planlægning bør ske under hensyntagen til området som helhed. Det er ét af de meget få arealer ved Rønne, hvor der kan planlægges for et erhvervsområde for service-, produktions- og logistikvirksomheder. Administrationen vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt at holde den mulighed åben.

Senere afklaringer, der er nødvendige for at muliggøre et nyt aflastningsområde

Hvis kommunalbestyrelsen ønsker at fortsætte arbejdet med at planlægge for et nyt aflastningsområde på arealet ved Vibegård, vil der være nogle spørgsmål, der skal afklares. Derfor vil kommunalbestyrelsen løbende få en eller flere beslutningssager, hvor grundlaget for en planlægning uddybes:

- A. Detailhandelsredegørelse med udgangspunkt i at muliggøre én udvalgsvarebutik med et maksimalt butiksareal på 7.500 m² – det vil sige én meget stor boksbutik. (Pris ca. 100.000 kr.) eller
- B. Detailhandelsredegørelse med udgangspunkt i at muliggøre 1-3 udvalgsvarebutikker med et maksimalt butiksareal på samlet 15.000 m² på arealet ved Vibegård. Detailhandelsredegørelsen vil inddrage hele øens detailhandelsstruktur. (Pris ca. 350.000 kr.)
- C. 10. klassecenterets afvikling og evt. inddragelse af dets areal i planlægningen.
- D. Hvor stort et delareal, der skal inddrages i byzone og hvilke arealer, der kan ”gives i bytte” samt evt. udgifter hertil.

Planlægningsproces

Planlægningen forventes at følge nedenstående procesplan (steps refererer til bilag 1):

- 1) Udarbejdelse af detailhandelsredegørelse (step 1-3)
- 2) Step 4 (sammenfattende vurdering og afvejning) som selvstændig beslutning i kommunalbestyrelsen via NMPU og ØKU
 - o Herunder beslutning om at igangsætte udarbejdelse af lokalplan
- 3) Forslag til kommuneplantillæg og lokalplan udarbejdes
- 4) Planforslag screenes for eventuel pligt til udarbejdelse af miljørapport
- 5) Eventuel miljørapport udarbejdes
- 6) Planforslag og eventuel miljørapport forelægges kommunalbestyrelsen, via NMPU samt ØKU, til godkendelse
- 7) Planforslag og eventuel miljørapport sendes i offentlig høring
- 8) Kommunalbestyrelsen, via NMPU samt ØKU, behandler indkomne høringssvar og vedtager planerne endeligt med eventuelle justeringer
- 9) Offentlig bekendtgørelse, og herved ikrafttrædelse, af kommuneplantillæg og lokalplan.

Prioritering af plansager

Økonomi- og Klimaudvalget besluttede i marts 2022 en række retningslinjer for prioritering af fremtidige plansager. Plansager som omhandler erhverv, herunder turisme og detailhandel, er prioriteret i niveau tre efter sager om hhv. samfundskritisk infrastruktur og boliger. Der er som udgangspunkt 3-4 års kø-tid fra igangsætningstidspunkt til en sagsbehandling påbegyndes. Planafdelingen har i forvejen mange prioriterede sager i 2025 og 2026. Detailhandelsredegørelse vil blive bestilt snarest muligt, hvis det er det, som bliver besluttet.

Videre proces

Administrationen har udarbejdet en vurdering over et muligt videre tidsforløb (se bilag 6), indtil der kan foreligge plangrundlag og byggetilladelse, som også indebærer salg af kommunens ejendom. Tidsforløbet forudsætter, at processer med nærværende projekt går forud for andre, og indebærer derfor særskilt politisk stillingtagen i forhold til tidligere beslutning om prioritering mellem plansager. Dette vil blive forelagt til politisk stillingtagen efter temamødet i maj måned.

Økonomiske konsekvenser

Udgifterne til detailhandelsredegørelse afhænger af, om der arbejdes videre med en placering ved Almindings Runddel (a) eller ved Vibegårdscenteret (b) og (c).

a) Der vil være behov for at få udarbejdet et supplement til den nuværende detailhandelsredegørelse til en forventet udgift på 15.000 kr. Udgiften kan holdes inden for rammen af budget 2025.

b og c) Der vil være behov for at få udarbejdet en egentlig detailhandelsredegørelse, hvilket forventes at beløbe sig til ca. 100.000 kr., hvis den øvre ramme for butiksareal sættes til 7.500 m² eller 350.000 kr., hvis den øvre ramme for butiksareal sættes til 15.000 m². Dette foreslås finansieret ved en kassefinansieret tillægsbevilling, da det ikke kan afholdes indenfor nuværende budgetramme.

Bilag

Bilag 1 Planlovens redegørelseskrav ved planlægning for et nyt aflastningsområde

Bilag 2 Mødesag udviklingsområde i kystnærhedszonen

Bilag 3 Analyserapport for store butikker i Rønne

Bilag 4 Redegørelse for udvidelse af Vibegårdscetret 2021

Bilag 5 Beslutning om at tage sagen af dagsordenen

Bilag 6 - NOTAT - Detailhandel_Processer_Tidsforløb

Bilag 7 - Eksisterende aflastningsområder i Rønne

Punkt 12: Igangsætning af kommune- og lokalplanlægning for festivaler på Nordlandet

25/633

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Afholdelsen af Folkemødet omfatter anvendelse af arealer i Allinge by og arealer i det åbne land. Dele af arealerne benyttes også til afholdelse af musikfestivalen Wonderfestiwall.

Selv om Folkemødet og Wonderfestiwall blot er midlertidige aktiviteter uden permanente anlæg, vurderer administrationen – på baggrund af en nylig afgørelse i Planklagenævnet – at afholdelsen af disse festivaler for en sikkerheds skyld bør ske på baggrund af en lokalplan med tilhørende tillæg til kommuneplanen samt en miljøvurdering af planernes afledte konsekvenser.

Det er kommunens folkemødesekretariat (Folkemøde BRK) som er ansøger i forhold til at anmode om en lokalplan, og Center for Miljø, Plan og Kultur, som er myndighed i forhold til udarbejdelse af lokalplan, kommuneplantillæg og miljørapport.

Kommunalbestyrelsen kan på baggrund af indstillingen beslutte at igangsætte udarbejdelsen af et forslag til lokalplan og tillæg til kommuneplanen for festivaler på Nordlandet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- a) der igangsættes kommune- og lokalplanlægning for festivaler på Nordlandet
- b) der gives en kassefinansieret tillægsbevilling på 1.000.000 kr. til bevilling 63 Folkemødet til teknisk bistand fra konsulentfirma, og at et eventuelt restbudget tilbageføres til kassebeholdningen

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

Indstillingen anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

Baggrund

Planklagenævnet traf i november 2024 afgørelse om, at afholdelsen af en musikfestival på en dyrskueplads i Odense Kommune forudsætter, at der tilvejebringes en lokalplan. Det fremgår af afgørelsen, at midlertidige aktiviteter på ubebyggede arealer normalt ikke udløser lokalplanpligt. Der vil dog være lokalplanpligt i særlige situationer, hvor der er tale om en aktivitet, som har en meget betydelig påvirkning af det bestående miljø, og hvor aktiviteten strækker sig over et vist antal dage og er jævnlige tilbagevendende.

De arealer, som Folkemødet og Wonderfestiwall anvender på Nordlandet, er ikke omfattet af en lokalplan for anvendelse til festivaler. Folkemødet er et årligt tilbagevendende arrangement, som omfatter anvendelse af det offentlige byrum i

Allinge by. Folkemødet anvender også arealer i det åbne land til parkering, camping m.m., herunder de arealer, som anvendes til afholdelse af Wonderfestiwall.

Det er administrationens vurdering, at afholdelsen af Folkemødet og Wonderfestiwall på baggrund af Planklagenævnets afgørelse for en sikkerheds skyld bør ske på baggrund af en samlet lokalplan, som dækker alle de arealer på Nordlandet, der anvendes til de nuværende festivaler. De pågældende arealer vil hermed også have et plangrundlag, som vil gøre det muligt at afholde andre festivaler på de samme arealer, hvis der måtte opstå fremtidigt behov for dette.

Lokalplanlægning

Ved vurderingen af, om en ændret anvendelse af et ubebygget areal er lokalplanpligtigt efter planloven, er det afgørende, om den ændrede anvendelse af arealerne vil medføre væsentlige ændringer i det bestående miljø. Selve omfanget af projektet har stor betydning, men hertil kommer projektets konkrete visuelle, funktionelle og miljømæssige konsekvenser bedømt i forhold til områdets karakter.

Kriteriet om væsentlige ændringer i det bestående miljø skal ses på baggrund af formålet med bestemmelsen om lokalplanpligt. Formålet med lokalplanlægning er at sikre, at større projekter bliver vurderet i en planmæssig sammenhæng, og at borgere, virksomheder, myndigheder m.fl. får mulighed for at øve indflydelse på planlægningen.

En væsentlig anvendelse af bebyggelse eller ubebyggede arealer udløser lokalplanpligt i samme omfang som nybyggeri, da en ændret anvendelse ligesom nybyggeri kan medføre væsentlige ændringer i det bestående miljø. Terrænændringer kan også have et omfang, der udløser lokalplanpligt.

Midlertidige aktiviteter udløser som klart udgangspunkt ikke lokalplanpligt. Det kan dog være tilfældet i helt særlige situationer, hvor der er tale om en aktivitet, som har en meget betydelig påvirkning af det bestående miljø, og hvor aktiviteten strækker over et vist antal dage og er jævnlige tilbagevendende.

Folkemødet startede i 2011. Siden dengang er der gradvist sket en udvidelse for så vidt angår anvendelsen af arealer i Allinge og for så vidt angår antal af deltagere, hvor det dog i de seneste par år har ligget på nogenlunde samme niveau. Folkemødet afholdes 1 gang om året og varer 3 dage. På Folkemødets Sekretariats hjemmeside fremgår det, at der var i alt 110.000 gæster på Folkemødet i 2024.

På baggrund af Planklagenævnets praksis kan det ikke konkluderes klart, om Folkemødet er lokalplanpligtigt. Administrationen lægger i den forbindelse vægt på, at Folkemødet kun holdes en gang om året og kun i 3 dage, hvad der adskiller sig fra Planklagenævnets nedenstående afgørelser, hvor der er tale om flere koncerter om året, eller om mere end 3 dage. Men på baggrund af arrangementets størrelse, og at der efter administrationens opfattelse ses en stramning i praksis i Planklagenævnet, er det administrationens vurdering, at der bør laves en lokalplan for en sikkerheds skyld, således at der er en lokalplan fremover for afholdelse af festivaler på Nordlandet. Nedenfor gennemgås nogle af de nyeste eller relevante afgørelser.

Lokalplanlægning og afgørelser fra Planklagenævnet

I 2017 traf Planklagenævnet afgørelse om, at Smukfest i Dyrehaven i Skanderborg Kommune var lokalplanpligtigt. Der blev i afgørelsen lagt vægt på, at der var tale om en årligt tilbagevendende begivenhed med op til 53.000 gæster dagligt, med op til 6 spilledage (fordelt over to weekender). – og at der var tale om et forholdsvis sårbart miljø.

I 2019 gav Planklagenævnet Københavns Kommune medhold i deres afgørelse om, at der ikke var lokalplanpligt for afvikling af Copenhagen Historic Grand Prix i området ved Bellahøj. Planklagenævnet lagde vægt på, at der var tale om et kortvarigt arrangement, som alene finder sted en enkelt weekend om året (3 dage) med op til 50.000 gæster, at der ikke etableres varigt byggeri eller anlæg, og at der ikke er tale om et særligt sårbart miljø.

I 2024 traf Planklagenævnet afgørelse om, at anvendelse af et areal til koncerter i Odense Kommune var lokalplanpligtigt. Det fremgik af sagen, at der fra 2020-2023 var givet tilladelse til at blive afholdt 8-10 koncerter årligt, og at der var meddelt tilladelse til afholdelse af 5 koncerter i 2024 – og antallet af gæster var 500. Planklagenævnet vurderede, at der var tale om en ændring af det bestående miljø, og lagde vægt på, at der var tale om tilbagevendende koncertbegivenheder i form af afholdelse af 5-10 koncerter årligt med ca. 500 tilskuere til hver koncert.

I 2024 traf Planklagenævnet afgørelse om, at anvendelse af et areal til koncerter på Dyrskuepladsen i Odense Kommune var lokalplanpligtigt. Der blev i afgørelsen lagt vægt på, at der var sket en gradvis udvidelse af anvendelsen af dyrskuepladsen til koncertformål, og at en foretagen renovering ville muliggøre endnu større arrangementer. Nævnet fandt således, at der ikke var tale om fortsættelse af eksisterende lovlige forhold, og at anvendelsen ikke kunne sidestilles med anvendelse til dyrskueplads. Nævnet lagde vægt på, at der var tale om flere årlige koncerter og events med op til 47.000 tilskuere, og at der efter renoveringen af pladsen fremadrettet kunne være op til 70.000 tilskuere til én koncert. Samlet set

var det nævnets opfattelse, at der var tale om en væsentlig ændring af områdets karakter, blandt andet i forhold til støj og trafik.

I 2025 traf Planklagenævnet afgørelse om, at vedtagelsen af Gribskov Kommunes lokalplan om Musik i Lejet var ugyldig. Planklagenævnet lagde blandt andet vægt på, at lokalplanen var i strid med kommuneplanen, og at der dermed skulle have været lavet et kommuneplantillæg. (Musik i Lejet er 3 dage, men afgørelsen handlede ikke om antallet af dage, mv, men om at der var væsentlige retlige mangler i afgørelsen).

Kommuneplantillæg

For at kunne lokalplanlægge for et areal, skal det i kommuneplanen være omfattet af rammer for den fremtidige lokalplanlægning. Kommuneplanens rammer skal, både med hensyn til den geografiske afgrænsning af de enkelte delområder og anvendelsen af de enkelte områder, være så præcis og entydig, at det umiddelbart fremgår af kommuneplanen, hvilke bindende bestemmelser, der vil kunne fastsættes i lokalplanen for det pågældende område.

Plangrundlaget for festivaler på Nordlandet vil derfor både omfatte en lokalplan og et kommuneplantillæg. Tillægget til kommuneplanen kan udarbejdes sideløbende med udarbejdelsen af lokalplanen.

Miljøvurdering af planforslagene

Forslagene til kommuneplantillæg og lokalplan vil være omfattet af miljøvurderingsloven. Parallelt med udarbejdelsen af planforslagene skal planernes miljømæssige konsekvenser vurderes. Miljøvurderingen skal dokumenteres i en miljørapport.

Planområde

De arealer, der vil skulle omfattes af kommuneplantillægget og lokalplanen for festivaler på Nordlandet, bør være alle de arealer, som forventes at blive anvendt til dette formål i årene fremover.

Folkemødets aktiviteter omfatter både selve eventområdet i Allinge by, men også områder i det åbne land uden for Allinge, som benyttes til parkering af personbiler, camping, midlertidige konstruktioner, opbevaring, lager samt parkering af lastbiler og trailere.

Wonderfestiwall finder sted på landzonearealer nær Hammershus. Disse arealer anvendes også af Folkemødet.

Den præcise udstrækning og beliggenhed af de enkelte arealer er endnu ikke helt kortlagt, men er ved at blive undersøgt. Der er imidlertid tale om et meget stort areal, hvad der især vil få betydning for miljøundersøgelserne.

Behov for teknisk bistand fra konsulentfirma

Administrationen er under løbende pres for udarbejdelse af lokalplaner og miljøvurderinger. For at sikre den hurtigst mulige udarbejdelse af forslaget til lokalplan og kommuneplantillæg samt den tilhørende miljørapport anbefaler administrationen, at der stilles konsulentbistand til rådighed for arbejdet. Udgifternes omfang kendes ikke på nuværende tidspunkt, da opgavens omfang endnu ikke er analyseret.

Proces for planlægningen

Planlægningen forventes at følge nedenstående procesplan:

1. Forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan (herefter planforslagene) udarbejdes.
2. Miljørapport udarbejdes.
3. Planforslagene og miljørapporten forelægges Natur-, Miljø- og Planudvalget, der indstiller til Økonomi- og Klimaudvalget, der indstiller til kommunalbestyrelsen, som godkender.
4. Planforslagene og miljørapporten sendes i offentlig høring i minimum otte uger.

5. De indkomne høringssvar behandles i Natur-, Miljø- og Planudvalget, der indstiller til Økonomi- og Klimaudvalget, der indstiller til Kommunalbestyrelsen, som godkender og vedtager planerne endeligt med eventuelle justeringer.
6. Offentlig bekendtgørelse og derved ikrafttrædelse af kommuneplantillæg og lokalplan for festivaler på Nordlandet.
7. Klagefrist udløber fire uger efter den offentlige bekendtgørelse af kommuneplantillægget og lokalplanen.

Prioritering af plansager

På baggrund af lokalplanens betydning for Bornholm, vil udarbejdelsen af lokalplanen blive prioriteret højt, selv om lokalplanen efter den besluttede prioritering af plansager, ligger lavt i prioriteringen pga. den rekreative karakter.

Da de fornødne miljøundersøgelser skal påbegyndes i maj 2025, så artregistreringen kan ske hen over forår og sommer, hvor dyr og planter er fremme, vil miljøundersøgelsen således gå i gang straks efter, at punktet er vedtaget.

Det må forventes, at sagen, trods teknisk bistand fra konsulentfirma, vil trække mange ressourcer fra flere forskellige myndigheder i administrationen.

Indtil der er vedtaget en lokalplan og kommuneplantillæg, vil Folkemødet og Wonderfestiwall blive afviklet efter eksisterende praksis.

Økonomiske konsekvenser

Det er kommunens folkemødesekretariat (Folkemøde BRK) som er ansøger i forhold til at anmode om en lokalplan, og Plan og Miljø, som er myndigheder i forhold til udarbejdelse af lokalplan, kommuneplantillæg og miljørapport. Da det er Plan og Miljø, som har ekspertisen, vil det være dem, som har kontakten med de eksterne konsulenter, selv om det er Folkemøde BRK, som indgår kontrakt med konsulenterne.

Der er på nuværende tidspunkt ikke indhentet tilbud fra eksterne konsulenter i forhold til behovet for tekniske bistand. Det er vurderingen, at opgaverne vil kunne holdes indenfor en ramme på 1,0 mio. kr.

Folkemøde BRK kan ikke pege på finansiering inden for deres ramme i 2025, og der indstilles derfor til, at der gives en tillægsbevilling finansieret af kassebeholdningen.

Punkt 13: Igangsætning af planlægning for Mønstergård syd for Østermarie

24/22783

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Bornholms Regionskommune har modtaget en anmodning om, at besøgslandbruget Mønstergård gerne vil udvide deres aktiviteter. Særligt ønsker de flere overnatningsmuligheder. Udvidelsen forudsætter udarbejdelse af kommuneplantillæg og lokalplan.

Kommunalbestyrelsen skal beslutte, om planlægning for Mønstergård skal igangsættes.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- Planlægningen for Mønstergård igangsættes med afsæt i pkt. A-G, jf. sagsfremstillingen.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

Anbefales.

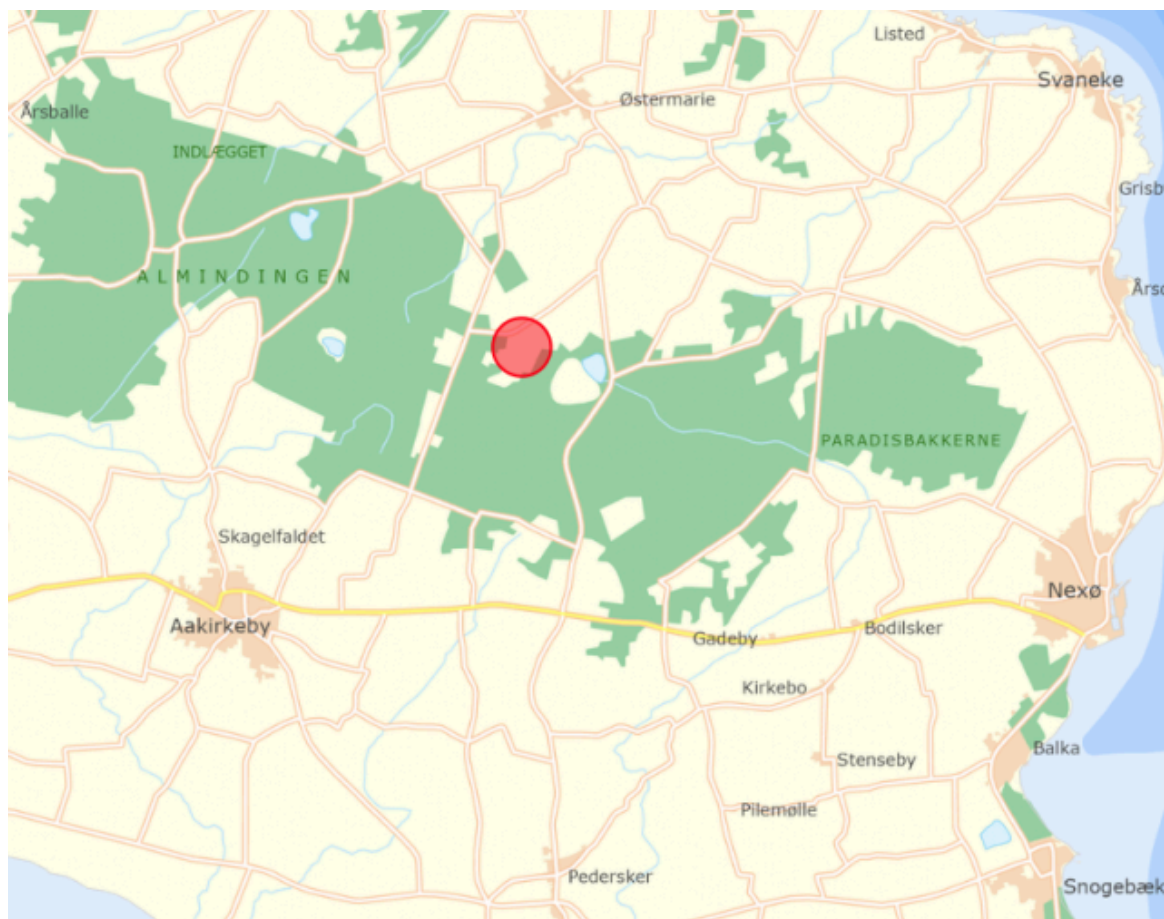
Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

Landbrugsejendommen Mønstergård ligger syd for Østermarie og grænser op til Almindingen og Højlyngsstien.

Ejendommen er i alt 240 hektar og drives i dag med marker, kvæg, heste, skov og naturpleje. Udover at drive et økologisk landbrug, formidles gårdens metoder og idegrundlag til bl.a. skoleklasser, universitetsstuderende, forskere, turister og andre besøgende. Nuværende aktiviteter er i dag eksempelvis: gårdbesøg, foredrag, kurser, salg af fødevarer, glamping og events.

Figur 1 Mønstergård ligger syd for Østermarie og grænser op til Almindingen og Højlyngsstien.

Mønstergård har udnyttet de muligheder, som planloven indeholder i forhold til landzonetilladelser og kan ikke udvide yderligere. Det er ikke muligt at lave flere overnatningsenheder uden lokalplanlægning. For at kunne udvide ejendommens drift, har ejerne derfor anmodet om lokalplanlægning af området.

Lokalplan og kommuneplantillæg, skal sikre rammerne for den fortsatte drift af ejendommen og give mulighed for flere overnattende gæster og samtidig opstille nogle rammer, som kan mindske påvirkningen af områdets naturværdier.

Ejerne af Mønstergård har anmodet om, at få rammerne til at kunne etablere op til 40 glampingenheder. Anmodningen er vedlagt som bilag 1.

Det er administrationens vurdering, at projektet er i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer for turisme. Ejendommen er beliggende i et område, som er udpeget som turistpolitisk interesse, hvor tiltag som kan understøtte turismen skal fremmes.

Ny overnatningsmuligheder vil bidrage til Udviklingsplanen for turisme på Bornholm frem mod 2030. En placering i forbindelse med Højlyngsstien og Den Grønne Bølge, vil højne områdernes anvendelsesværdi for besøgende og således kunne bidrage positivt til turismen på Bornholm. Da området er udpeget som turistpolitisk interesse grundet områdets mange rekreative naturværdier, er det vigtigt, at ejendommens drift ikke vil påvirke naturen i en sådan grad, at det som gør området attraktivt, forsvinder. Der skal derfor opstilles rammer, som passer på naturen helt generelt.

Ejendommen har i dag fået to landzonetilladelser som til sammen giver mulighed for at etablere otte glampingenheder. Disse er lavet efter de krav, som landzonereglene stiller. Den ene landzonetilladelse som giver mulighed for fire glampingenheder er blevet påklaget til Planklagenævnet og afventer afgørelse. Ved at lokalplanlægge for området, kan enhederne placeres mere hensigtsmæssigt i forhold til nabopåvirkninger.

Tidlig screening

Forud for den politiske behandling af anmodningen har administrationen afholdt en tidlig screening blandt kommunens relevante myndigheder, som tidligt kan gøre opmærksom på eventuelle problemstillinger, som kan have betydning for planprocessen. Der kom følgende frem under screeningen:

- Antallet af glampingenheder er et generelt bekymringspunkt. Etableres 40 enheder, som ønskes af ansøgerne, kan naturen og naturoplevelsen omkring området forringes og muligvis blive påvirket væsentligt.
- Flere overnatningsmuligheder betyder en væsentlig ændring af spildevandmængden, og dermed en revideret spildevandstilladelse. Den konkrete indretning af toiletter, badefaciliter, spiseforhold mv. i forhold til antallet af overnatningsenheder har betydning for spildevandsanlæggets omfang. 40 overnatningsenheder er af et omfang der kan skabe behov for et større spildevandsanlæg og en miljøvurdering af dette.
- Området er beliggende i en udpeget økologisk forbindelse. Området grænser op til Almindingen, som er Natura 2000. Hvis ny bebyggelse etableres på arealer som i dag er dyrket mark, vurderes det, at den økologiske forbindelse ikke forringes. Ligeledes vurderes det at bebyggelse på dyrket mark ikke vil påvirke dyreliv i Natura 2000 området. Det skal dog undersøges nærmere. Hvis man vælger at etablere overnatningsenheder på de dyrkede marker, fravælger man samtidig muligheden for at omdanne markerne til natur.
- Næsten hele området er inden for skovbyggelinjen. 40 enheder vil være svært at få dispensation fra skovbyggelinjen til, hvis ikke der laves en præcis plan, som sikrer, at der ikke opstår spredt bebyggelse.
- Der er ikke en fast definition af begrebet glampingenhed. Det er derfor op til den ansvarlige myndighed at vurdere, hvad der i det givne tilfælde er tale om, og dermed hvilke regler det pågældende glampingprojekt er omfattet af. Afklaring sker i forbindelse med konkretisering af projektet.

Planlægningens mål og fokuspunkter:

Administrationen foreslår, at planlægningen tager afsæt i nedenstående punkter:

- a) At ejendommen Mønstergård kommune- og lokalplanlægges til et rekreativt område med overnatningsmuligheder.
- b) At administrationen i den videre planlægning forsøger at imødekomme anmodningen om rammer til 40 glampingenheder. Men at der kan laves rammer med færre muligheder af hensyn til områdets natur, naboer og brugere af højlyngstien. De maksimalt 40 enheder inkluderer allerede etablerede enheder.
- c) At glampingenheder placeres med hensyntagen til naboer og skovbyggelinje.
- d) At etableringen af glampingenheder forudsætter etablering af afskærmende beplantning, som skal mindske visuel påvirkning, særligt set fra højlyngstien.
- e) At lokalplanen indeholder bestemmelser, som sikrer, at glamping-enhederne opføres som lette enheder og ikke regulære feriehytter.
- f) At planområdet begrænses til de dele af ejendommen, som får nye anvendelsesmuligheder.
- g) At parkeringsmuligheder skal etableres på ejendommen.

Proces for planlægningen

Planlægningen forventes at følge nedenstående procesplan:

1. Forslag til kommuneplantillæg og lokalplan (herefter planforslag) udarbejdes
2. Planforslag screenes for eventuel pligt til udarbejdelse af miljørapport
3. Eventuel miljørapport udarbejdes
4. Planforslag og eventuel miljørapport forelægges Kommunalbestyrelsen, via Natur-, Miljø- og Planudvalget samt Økonomi- og Klimaudvalget til godkendelse
5. Planforslag og eventuel miljørapport sendes i offentlig høring
6. Kommunalbestyrelsen, via Natur-, Miljø- og Planudvalget samt Økonomi- og Klimaudvalget, behandler indkomne høringssvar og vedtager planerne endeligt med eventuelle justeringer
7. Offentlig bekendtgørelse, og herved ikrafttrædelse, af kommuneplantillæg og lokalplan

Prioritering af plansager

Økonomi- og Klimaudvalget besluttede i marts 2022 en række retningslinjer for prioritering af fremtidige plansager.

Plansager som omhandler erhverv, herunder turisme og detailhandel er prioriteret i det tredje prioriteringslag og tidsperspektivet for udarbejdelse er aktuelt tre til fire år. Administrationen ser ikke, at planerne for Mønstergård giver anledninger til ændret prioritering.

Planerne for Mønstergård kunne også anses som værende en rekreativ plan, som er prioriteret i fjerde og laveste prioriteringslag. Grundet projektets fokus på turismetilbud anser administrationen dog planerne som en erhvervssag.

Økonomiske konsekvenser

Klik her for at skrive økonomiske konsekvenser

Bilag

Bilag 1 Anmodning fra Mønstergård

Punkt 14: Endelig vedtagelse af planlægning for et sommerhusområde ved Langebjerg

22/1653

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Forslag til kommuneplantillæg nr. 21 (bilag 1) samt lokalplan nr. 153 (bilag 2) for et sommerhusområde ved Langebjerg har været i høring fra den 17. oktober 2024 til den 12. december 2024. Der indkom 10 individuelle høringssvar i høringsperioden. Høringssvarene udtrykker en generel modstand mod det foreslåede sommerhusområde, og kommer primært fra grundejere og erhvervsdrivende i området samt foreninger og interesseorganisationer.

Kommunalbestyrelsen skal beslutte, om planerne skal endeligt vedtages, og om planerne skal tilpasses som følge af høringssvarene.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Kommuneplantillæg nr. 21 og lokalplan nr. 153 for et sommerhusområde ved Langebjerg endeligt vedtages med de foreslåede ændringer, jf. sagsfremstillingen.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

Anbefales. Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg kan ikke medvirke, idet stillingtagen til forslag til kommuneplantillæg og lokalplan bør afvente planklagenævnets stillingtagen til spørgsmålet om miljøvurderingspligt. Endvidere finder de, at hensynet til natur og områdets betydning som potentiel økologisk forbindelse, jf. Grønt Danmarkskort, bør have forrang frem for sommerhusområder.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Morten Riis og Helle Munk Ravnborg kan ikke medvirke, idet stillingtagen til forslag til kommuneplantillæg og lokalplan bør afvente planklagenævnets stillingtagen til spørgsmålet om miljøvurderingspligt. Endvidere finder de, at hensynet til natur og områdets betydning som potentiel økologiske forbindelser, jf. Grønt Danmarkskort, bør have forrang frem for sommerhusområder.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 10. oktober 2024 forslag til kommuneplantillæg nr. 21 og lokalplan nr. 153 for et sommerhusområde ved Langebjerg. Planerne var herefter i otte ugers offentlig høring fra den 17. oktober 2024 til den 12. december 2024.

Oversigtskort med indtegnet planområde

Under den offentlige høring indkom der 10 individuelle høringssvar, som fremgår i deres fulde længde af bilag 3 og i resumeret form af bilag 4. Af bilag 4 fremgår endvidere projektejs og administrationens bemærkninger til de enkelte høringssvar.

De indkomne høringssvar omhandler overordnet set to temaer.

Det ene tema er, at der ikke bør muliggøres etableringen af et nyt sommerhusområde på det pågældende sted, da det enten vil være uhensigtsmæssigt eller i strid med områdets øvrige udpegninger, såsom større sammenhængende landskaber og potentielt økologisk forbindelse.

Det andet tema er, at byggemulighederne bør begrænses yderligere, eksempelvis ved at reducere boligstørrelsen, øge bebyggelsens afstand til det eksisterende sommerhusområde, og at fjerne muligheden for at opføre carporte.

Derudover er der også indkommet to høringssvar med relation til kommunens afgørelse om, at planlægningen for sommerhusområdet ikke skulle miljøvurderes.

Forslag til ændringer

På baggrund af de indkomne høringssvar, projektejs bemærkninger hertil samt redaktionelle overvejelser, har administrationen foretaget følgende ændringer i lokalplanbestemmelserne:

- A. Bestemmelsen om boligbebyggelsens længderetning præciseres, så boligbebyggelsen skal fremstå med en øst-vestlig længderetning +/- 15 grader.
- B. Bestemmelsen om, at carporte skal fremstå med to åbne sider, ændres til også at omfatte overdækninger, dog med mulighed for at overdækninger på op til 5 m² ved indgangspartier kan fremstå lukkede på tre sider.
- C. Bestemmelsen om beplantning ændres, så beplantning, hvis højde overstiger 1,8 meter, ikke må plantes mellem lokalplanens østlige afgrænsning og byggelinjen.
- D. Bestemmelsen om terrænregulering præciseres, så terrænregulering kun må foretages under bygninger, opholds- og parkeringsarealer samt inden for en afstand heraf på 2,5 meter.
- E. Bestemmelsen om fælles friarealer justeres, så *Fælles affaldshåndteringsanlæg* ændres til *Fælles affaldshåndtering*.
- F. Bestemmelsen om opholdsarealer ændres, så det samlede omfang ikke må overstige 75 m², det præciseres, at afskærmende beplantning skal overholde § 7.1, og det tilføjes, at læhegn kun må opsættes langs opholdsarealets ene side.

G. Bestemmelsen og hegning ændres, så stendiget mod mat.nr. 23c skal bevares, og det præciseres, at fodhegn ikke må males.

H. Bestemmelsen om håndtering af affald (den tidl. § 9.1) udgår, da affaldshåndtering reguleres i affaldsregulativet.

I. Bestemmelsen om solenergianlæg præciseres, så det fremgår tydeligere, hvordan disse skal udformes/placeres.

Derudover har administrationen foretaget mindre tilpasninger i redegørelserne til lokalplanen og kommuneplantillægget, så de ovenstående ændringer samt de ændringer, som fremgår af administrationens bemærkninger på bilag 4, er indarbejdet.

Afgørelsen om miljøvurderingspligt

Kommunen modtog den 12. november 2024 en klage over kommunens afgørelse om, at kommuneplantillæg nr. 21 og lokalplan nr. 153 ikke ville medføre en væsentlig påvirkning af det bestående miljø og herved ikke skulle miljøvurderes. Klagen er vedlagt som bilag 5.

Administrationen har fastholdt afgørelsen om, at planerne ikke skulle miljøvurderes, og klagen er derfor sendt videre til Planklagenævnet, som forventer at kunne træffe en afgørelse inden udgangen af oktober 2025. Administrationens bemærkninger til klagen er vedlagt som bilag 6.

Såfremt Planklagenævnet giver klager medhold i, at planerne skulle have været miljøvurderet, vil det medføre, at planerne er ugyldige. Planerne vil derfor skulle miljøvurderes og efterfølgende vedtages igen.

Tidsbegrænset planlægningsmulighed

Muligheden for at planlægge for det pågældende sommerhusområde er tidsbegrænset, da det landsplandirektiv, som har udlagt arealet, bortfalder den 15. januar 2026. Administrationen har forespurgt Plan- og Landdistriktsstyrelsen om, hvorvidt landsplandirektivets frist kan udskydes ved, at der foretages en bekendtgørelsesændring.

Såfremt fristen i landsplandirektivet bliver udskudt, vil kommunen få mulighed for at vedtage planerne igen, hvis de bliver ugyldige på grund af en afgørelse i Planklagenævnet.

Såfremt fristen i landsplandirektivet ikke bliver udskudt, vil det med stor sandsynlighed ikke være muligt for kommunen at nå at vedtage planerne igen, hvis de bliver ugyldige på grund af en afgørelse i Planklagenævnet.

Potentielt erstatningsansvar

Administrationen har fået foretaget en ekstern vurdering af, om det er ansvarspådragende for kommunen at vedtage planerne, såfremt de efterfølgende bliver ugyldige og ikke kan genvedtages pga. fristen i landsplandirektivet. Dette er relevant, idet de vedtagne planer giver bygherre mulighed for at bygge, selv om der er en risiko for, at Planklagenævnet giver klager medhold, og at planerne dermed bliver ugyldige.

Hvis planerne bliver ugyldige vil et eventuelt opført byggeri skulle fysisk lovliggøres, hvilket i dette tilfælde betyder, at byggeriet skal nedrives.

Vurderingen er, at det er kommunens ansvar, hvis planerne bliver ugyldige, men at kommunen kan begrænse omfanget af et eventuelt erstatningsansvar ved tydeligt at oplyse bygherren om, hvilke risici der er forbundet med at udnytte lokalplanens udstyknings-, bygge- og anlægsmuligheder, før Planklagenævnet har truffet afgørelse i klagesagen.

Administrationen har været i dialog med projektejer i forhold til de ovennævnte risici og har modtaget en erklæring fra projektejer om, at han er indforstået med de ovenstående risici, og at det er på egen risiko at påbegynde evt. byggeri, såfremt der på opførelsestidspunktet ikke er truffet afgørelse i klagesagen eller truffet afgørelse i andre verserende klagesager, der kan have betydning for planernes gyldighed.

På grund af landsplandirektivets frist for at vedtage planerne er det samtidig administrationens vurdering, at planerne bør vedtages nu fremfor at afvente afgørelsen på klagesagen.

Såfremt der klages over planerne, vil risikoen forbundet med at påbegynde et evt. byggeri, før der er truffet afgørelse i klagesagen, være den samme, som nævnt ovenfor, idet planerne kan ophæves af Planklagenævnet, hvis klager får

medhold. Hvis Planklagenævnet ophæver planerne, vil de skulle vedtages igen, hvilket umiddelbart kun vil være muligt, såfremt fristen i landsplandirektivet udskydes.

Den videre proces

Såfremt kommunalbestyrelsen endeligt vedtager kommuneplantillæg nr. 21 og lokalplan nr. 153, vil planerne blive offentlig bekendtgjort og hermed træde i kraft. Fra ikrafttrædelsen vil der være en klagefrist på fire uger.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

Til møde i Økonomi- og Klimaudvalget den 9. april 2025:

Bornholms Regionskommune forespurgte den 7. marts 2025 Plan- og Landdistriktsstyrelsen om, hvorvidt fristen i landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen kunne udskydes via en bekendtgørelsesændring. Plan- og Landdistriktsstyrelsen har den 28. marts 2025 svaret på forespørgslen, og styrelsen oplyser, at det ikke vil være muligt at dispensere fra fristen i landsplandirektivet, samt at der ikke er nogen planer om at udarbejde en ændringsbekendtgørelse for at ændre fristen i landsplandirektivet.

Forespørgslen og styrelsens svar på forespørgslen er vedlagt som bilag

Bilag

Forslag til kommuneplantillæg nr. 21 For et sommerhusområde ved Langebjerg

Forslag til lokalplan nr. 153 For et sommerhusområde ved Langebjerg

Indkomne høringssvar

Resumé af høringssvar og bemærkninger hertil

Klage over afgørelse om miljøvurderingspligt

Bemærkninger til klage over afgørelse om miljøvurderingspligt

Forespørgsel om udskydelse af frist

Svar på forespørgsel om udskydelse af frist

Punkt 15: Anlægsbevilling til energirenoveringer i de kommunale ejendomme - ESCO fase 4 - 2025

21/12923

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2025 blev det besluttet at afsætte rådighedsbeløb på i alt 12 mio. kr. til iværksættelse af ESCO – fase 4, idet der blev afsat 3 mio. kr. i hvert af årene 2025–2028 til energirenoveringer i de kommunale ejendomme.

Kommunen har fortsat mulighed for at spare yderligere på driftsbudgettet, da der er stadig bygninger, hvor der er muligheder for nye energibesparende projekter.

Center for Trafik, Ejendomme og Drift søger om en anlægsbevilling på 12 mio. kr. til ESCO fase 4. Udgiften finansieres af de til formålet afsatte midler.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- projektet energirenoveringer i de kommunale bygninger, ESCO fase 4, igangsættes, idet de bevillingsmæssige konsekvenser godkendes, jf. afsnittet økonomiske konsekvenser.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

ESCO fase 4 drejer sig fortsat om energirenoveringer i kommunens bygninger generelt, dvs. børnehaver, skoler, plejecentre/Plejehjem, idrætshaller osv.

Ejendomsservice har siden 2012 arbejdet på at energioptimere kommunens ejendomme, og har på nuværende tidspunkt bl.a. opsat solcelleanlæg, skiftet næsten alt indvendigt lys til LED-lysarmaturer, og der er renoveret eller udskiftet varme- og ventilationsanlæg i hovedparten af kommunens større bygninger.

Der dukker til stadighed nye muligheder for energirenovering op. Det gælder f.eks. ved udskiftning af tage, hvor det er naturligt at se på, om en yderligere isolering kan betale sig, når taget alligevel er fjernet. Det samme gælder ved renovering af kontorer, hvor der i samme omgang installeres styring af lyset.

Ny viden og nye teknikker gør, at tiltag som for få år siden blev anset for ikke økonomisk forsvarlige nu i et vist omfang kan udføres.

EU's energieffektiviseringsdirektiv, som trådte i kraft oktober 2023, fastsætter krav om 1,9 procent energireducering om året i forhold til referenceår 2021, forudsat at det vurderes økonomisk rentabelt. Det kan være vanskeligt at opfylde kravet i direktivet uden den fornødne finansiering.

Der er således stadig behov for en pulje øremærket til den fortsatte indsats med at gennemføre energibesparende tiltag.

Af kendte større projekter, som ejendomsservice vurderer vil bidrage til at opfylde EU's energieffektiviseringsdirektiv, men som endnu ikke er projekteret eller prissat, kan nævnes:

- Det gule Hus, Dr. Kabells Vej - nyt lys incl. styring, ny styring af varmecentral + pumper og ventiler.
- Lille Madsegade 114 - nyt lys incl. styring, ny styring af varmecentral + pumper og ventiler.
- Svartingedal Skole - totalrenovering af varmecentral + ventilationsstyring.
- Hjælpemiddeldepotet – ny varmecentral.
- Dams Gård - totalrenovering af varmecentral + teknisk isolering.
- Nexøhuset - totalrenovering af varmecentral + ventilationsstyring.
- Plejecenter Nørremølle, Nexø - totalrenovering af varmecentral + ventilationsstyring.
- Solstien, Gudhjem – totalrenovering af varmecentral og varmeinstallation.
- Tidl. Klemensker Skole – nyt lys incl. styring, totalrenovering af varmecentral og varmeinstallation.
- Heldagsskolen, Østermarie - nyt lys incl. styring, totalrenovering af varmecentral og varmeinstallation.

Projekterne udvælges efter påviste behov for energioptimering

ESCO-projektets fase 4 arbejder fortsat ud fra påviste løbende behov for energioptimerende tiltag i de kommunale ejendomme, som godkendt af kommunalbestyrelsen den 29. juni 2020.

Der er til orientering vedlagt en oversigt (bilag 1), som viser forbrug på lokationer i ESCO fase 3 fordelt på årene 2021-2024. Der er i perioden udført arbejder for i alt ca. 10,3 mio. kr. (opgjort pr. 31. december 2024).

Tilbagebetalingstid

Da de ”lavt hængende frugter” allerede er høstet, og med de varierende energipriser vi nu oplever, er en simpel tilbagebetalingstid vanskelig af præcisere.

ESCO-projektets fase 4 vil fortsat arbejde ud fra det generelle princip om en forventet tilbagebetalingstid på ca. 15 år.

Økonomiske konsekvenser

Center for Trafik, Ejendomme og Drift søger om en anlægsbevilling til projektet.

Bevillingsmæssige konsekvenser vedr. anlæg

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2025 blev det besluttet at afsætte rådighedsbeløb til iværksættelse af ESCO – fase 4 på i alt 12.000.000 kr., idet der blev afsat 3.000.000 kr. i hvert af årene 2025–2028.

Sagen medfører, at der skal gives en anlægsbevilling på 12.000.000 kr. til projektet (tabel 1).

Tabel 1 Ny anlægsbevilling (i hele kr.)

Udvalg	Center	Projekt	U/I	Ny bevilling
NMPU	TED	ESCO, energirenov., fase 4	Udgift	12.000.000
Ny anlægsbevilling i alt				12.000.000

Anlægsudgiften finansieres ved optagelse af lån. Der blev ved budgetvedtagelsen for 2025 tilsvarende afsat rådighedsbeløb på i alt 12.000.000 kr. til låneoptagelse, 3.000.000 kr. i hvert af årene 2025-2028.

Lånene optages årligt i marts/april måned, hvor der optages lån på sidste års låneramme. Der vil blive ansøgt om anlægsbevilling til låneoptagelse i forbindelse hermed.

Bilag

Bilag 1 - Projektoversigt 2024

Punkt 16: Anlægsbevilling til selvejende haller 2025

24/25063

Politisk sagsgang

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Der er i budget 2025 afsat en pulje på 894.400 kr. til anlægsopgaver i selvejende idræts- og svømmehaller. Repræsentanter for de selvejende haller har opnået enighed om fordelingen af puljen. Der søges på den baggrund om en samlet anlægsbevilling på 887.300 kr. til gennemførelse af konkrete projekter.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- a) de selvejende halleres ansøgninger om anlægstilskud til de i sagsfremstillingen nævnte anlægsarbejder imødekommes og
- b) de bevillingsmæssige konsekvenser godkendes, jf. afsnittet økonomiske konsekvenser

Beslutning Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 03-04-2025

a) anbefales

b) anbefales

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

De selvejende idræts- og svømmehaller på Bornholm har fremsendt ønsker til anlægsopgaver, som de har planer om at igangsætte i 2025. På det afholdte fordelingsmøde den 20. januar 2025 blev puljen fordelt, og et enigt forslag indstilles til politisk behandling.

Anlægsopgaver der fokuserer på klimaskærm og energiforbedring blev prioriteret i indstillingen, jf. kriterier for fordeling af anlægspuljen til de selvejende haller:

Puljen fordeles årligt og har til formål at understøtte vedligehold og udvikling af de selvejende faciliteter og er rettet mod tiltag, der primært og bl.a. fokuserer på klimaskærm, energiforbedring og myndighedskrav.

Renoveringsprojekterne forventes at medføre lavere driftsudgifter i de respektive haller.

Anlægsopgaver fordelt mellem de selvejende haller

Hallernes fordelingsforslag omfatter anlægstilskud til seks af de otte idræts- og svømmehaller, der kan ansøge puljen, da to af hallerne ikke har anlægsønsker for 2025.

Nedenstående tabel viser de seks selvejende halleres projekter og ansøgte beløb.

I første kolonne er de indsendte tilbud angivet inkl. 25 pct. moms. I anden og tredje kolonne er beløbene anført efter fradrag af momsrefusion, idet der på dette tilskudsområde er en momsandelsprocent på 85. Dette gælder dog ikke vinduesudskiftningerne i Bornholms Idræts- og Kulturcenter, da centeret er momsregistreret vedrørende disse arbejder, og dermed opnår momsrefusion.

Beløb i hele kroner	Ansøgt inklusiv 25 pct. moms	Bevilling (efter fradrag af momsref.)	Bevilling, afrundede beløb
Aakirkeby-Hallerne			
Murerarbejde, vestgavl	126.600	105.078	
Murerarbejde, sydsiden	105.950	87.939	
Gulv, omklædningsrum	62.825	52.145	
I alt	295.375	245.162	245.200
Nexø Hallen			
Efterisolering af loft, el	25.220	20.933	
Efterisolering af loft, isolering	64.825	53.805	
I alt	90.045	74.738	74.700
Østermariehallen			
Fliser ved indgangspartier	78.125	64.844	
I alt	78.125	64.844	64.900
Bornholms Idræts- og Kulturcenter			
11 vinduer (BIKC kan afløfte moms)	187.275	149.820	
2 vinduer (BIKC kan afløfte moms)	23.075	18.460	
CTS-anlæg	52.231	43.352	
I alt	262.581	211.632	211.600
Gudhjem Svømmehal			
Udbedring af skader på kloak	49.795	41.330	
Efterfølgende klinkearbejde ifm. do	97.988	81.330	
I alt	147.783	122.660	122.700
Rønne Svømmehal			
Nye vinduer i sider i vindfang	96.600	80.178	
Kulfilter, svømmebassin	106.090	88.055	
I alt	202.690	168.233	168.200
I alt	1.076.599	887.269	887.300

Økonomiske konsekvenser

Center for Miljø, Plan og Kultur søger om en samlet anlægsbevilling til anlægstilskud til de selvejende haller.

Momsandelsprocenten på dette tilskudsområde udgør som tidligere nævnt 85.

Bevillingsmæssige konsekvenser vedr. anlæg

Sagen medfører, at der skal gives en samlet anlægsbevilling på 887.300 kr. til anlægstilskud til renoveringsopgaver i de selvejende haller (tabel 1).

Tabel 1 Ny anlægsbevilling (i hele kr.)

Udvalg	Center	Projekt	U/I	Ny bevilling
FKLU	MPK	Selvejende haller, renoveringer 2025	Udgift	887.300
Ny anlægsbevilling i alt				887.300

Der skal tilsvarende gives en tillægsbevilling til rådighedsbeløb på 887.300 kr. finansieret af renoveringspuljen til selvejende haller (tabel 2).

Table 2 Tillægsbevilling til rådighedsbeløb/budgetændring (i hele kr.)

Udvalg	Center	Projekt	U/I	Budgetår	Konsekvenser i overslagsår			
				2025	2026	2027	2028	
Tillægsbevilling /budgetændring:								
FKLU	MPK	Selvejende haller, renoveringer 2025	Udgift	887.300	0	0	0	0
Finansiering:								
FKLU	MPK	Renoveringspulje til selvej. haller	Udgift	-887.300	0	0	0	0
I alt				0	0	0	0	0
Kassebeholdningen *				0	0	0	0	0

* + = forøgelse af kassebeholdningen og - = forbrug af kassebeholdningen.

Under forudsætning af godkendelse af budgetoverførselssagen samt denne bevillingssag, vil der være et resterende rådighedsbeløb på 43.498 kr. i puljen i 2025, som ikke er udmøntet:

2025	Budget i kr.
Renoveringspulje til selvejende haller	894.400
Foreslået overførsel fra 2024 til 2025	36.398
Selvejende haller, renoveringer 2025	-887.300
I alt	43.498

Rådighedsbeløbet i renoveringspuljen til selvejende haller udgør 894.400 kr. i 2025.

I budgetsagen om overførsler fra 2024 til 2025, som bliver forelagt politisk på samme møde som denne sag, er det foreslået, at overføre i alt 36.398 kr. fra 2024 til puljen i 2025.

Budgetoverførslen består af et restbeløb på 29.248 kr. fra et afsluttet anlægsprojekt i 2024, der er blevet finansieret fra puljen, og af et restbeløb på 7.150 kr. fra puljen i 2024, der ikke er blevet udmøntet.

Eventuelle mindreforbrug ved arbejdernes afslutning vil blive tilbageført til renoveringspuljen til selvejende haller.

Punkt 17: Anlægsregnskab for anlæg af cykelsti på Torneværksvej, Rønne

20/7694

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende anlægsregnskabet for anlæg af cykelsti på Torneværksvej, Rønne. Projektet er afsluttet i regnskab 2024 med et underskud på 186.680 kr.

Der skal forelægges kommunalbestyrelsen særskilt anlægsregnskab for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr., jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.4.1.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- anlægsregnskabet for anlæg af cykelsti på Torneværksvej, Rønne godkendes, idet underskuddet på 186.680 kr. overføres til anlægspuljen til trafiksikkerhedsarbejder i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2024 til 2025.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 19. maj 2022 anlægsbevillinger på hhv. 6.680.000 kr. (udgift) og 3.340.000 kr. (tilskud fra Vejdirektoratet).

Projektet blev udført i perioden oktober 2022 til september 2024.

Med den uvildigt udførte trafiksikkerhedsrevision lagt til grund, så blev der tilføjet en 40 km/t zone fra Åvangsskolen og frem til rundkørslen på Østre Ringvej som et tillægsarbejde til det oprindeligt ansøgte projekt.

Etableringen af cykelstier langs Torneværksvej har forbedret trafiksikkerheden markant for cyklister og fodgængere, især skolebørn og brugere af områdets mange fritidsfaciliteter. Stierne har gjort det mere attraktivt at vælge cyklen til og fra byens store sports- og uddannelsesinstitutioner, herunder Åvangsskolen og Campus Bornholm, og projektet har generelt styrket cykelinfrastrukturen i området.

Før:

Efter:

Økonomiske konsekvenser

Center for Miljø, Plan og Kultur, Beredskab og Vejmyndighed, har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingerne forelagt kommunalbestyrelsen den 19. maj 2022.

Tabel 1:

Beløb i hele kroner	Opr. råd.beløb	Forbrug 2022	Forbrug 2023	Forbrug 2024	Samlet forbrug
Projektering og planlægning	884.000 kr.	242.998 kr.	542.682 kr.	165.816 kr.	951.496 kr.
Entreprise	4.420.000 kr.		4.363.428 kr.	1.382.221 kr.	5.745.649 kr.
Øvrige omkostninger	1.376.000 kr.		444.385 kr.	-274.850 kr.	169.535 kr.
Tilskud Vejdirektoratet	-3.340.000 kr.			-3.340.000 kr.	-3.340.000 kr.
I alt	3.340.000 kr.	242.998 kr.	5.350.495 kr.	-2.066.813 kr.	3.526.680 kr.

Tabel 2:

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling	Rådighedsbeløb	Samlet forbrug	Underskud
Udgifter	6.680.000 kr.	6.680.000 kr.	6.866.680 kr.	-186.680 kr.
Indtægter	-3.340.000 kr.	-3.340.000 kr.	-3.340.000 kr.	0 kr.
I alt	3.340.000 kr.	3.340.000 kr.	3.526.680 kr.	-186.680 kr.

Jf. tabel 2 udviser anlægsregnskabet et underskud på 186.680 kr., som forventes overført til anlægspuljen til trafiksikkerhedsarbejder i forbindelse med sagen om budgetoverførsler fra 2024 til 2025.

Bilag

Bilag 1 - Anlægsbevilling anlæg af cykelsti på Torneværksvej KB 19-05-2022 pkt. 16

Punkt 18: Anlægsregnskab for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2024

24/7645

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende anlægsregnskabet for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2024. Projektet er afsluttet i regnskab 2024 med et overskud på 199.096 kr.

Der skal forelægges kommunalbestyrelsen særskilt anlægsregnskab for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr., jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.4.1.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- anlægsregnskabet for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2024 godkendes, og overskuddet overføres til den disponible anlægspulje veje og broer med 144.487 kr. og til driftsbevilling 53 Veje, parker og anlæg med 54.609 kr. i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2024 til 2025.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 30. maj 2024 en anlægsbevilling på 5.511.800 kr.

Prioriteringen af belægningsvedligeholdelsen foretages med baggrund i belægningsoptimeringssystemet BelOps.

Der har været afholdt offentlig licitation med udbud indeholdende kommunens planlagte årlige slidlagsasfaltarbejder.

Dansk Overfladebelægning vandt udbuddet og opgaverne blev udført indenfor planlagt tidsplan og budget.

Økonomiske konsekvenser

Center for Trafik, Ejendomme og Drift, Vej, Park og Anlæg, har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt

kommunalbestyrelsen den 30. maj 2024.

Tabel 1:

Beløb i hele kroner	Opr. råd.beløb	Forbrug 2024
Asfaltarbejde, entrepriser	5.511.800 kr.	5.025.397 kr.
Asfaltarbejde, eget regi		287.307 kr.
I alt	5.511.800 kr.	5.312.704 kr.

Tabel 2:

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling	Rådighedsbeløb	Samlet forbrug	Overskud
Udgifter	5.511.800 kr.	5.511.800 kr.	5.312.704 kr.	199.096 kr.
I alt	5.511.800 kr.	5.511.800 kr.	5.312.704 kr.	199.096 kr.

Jf. tabel 2 udviser anlægsregnskabet et overskud på 199.096 kr., som forventes overført til den disponible anlægspulje med 144.487 kr. og til driftsbevilling 53 Veje, parker og anlæg med 54.609 kr. i forbindelse sagen om budgetoverførsler fra 2024 til 2025.

Bilag

Bilag 1 - Anlægsbevilling til belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2024 - KB 30.05.24 pkt. 20

Punkt 19: Anlægsregnskab for forlængelse af Sagavej, fase 1

24/8878

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende anlægsregnskabet for forlængelse af Sagavej, fase 1. Projektet er afsluttet i regnskab 2024 med et overskud på 1.853.448 kr.

Der skal forelægges kommunalbestyrelsen særskilt anlægsregnskab for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr., jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.4.1.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- anlægsregnskabet for forlængelse af Sagavej, fase 1, godkendes.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 30. maj 2024 en anlægsbevilling på 7.133.000 kr.

Anlægsarbejdet er afsluttet med et overskud på 1.853.448 kr. i fase 1. Afvigelsen skyldes, at omfanget af udgifter til jord- og afvandingsforhold har været mindre end forudsat ved projekteringen.

Projektet omfattede etablering af fase 1 til forlængelsen af Sagavej, hvor der blev anlagt 265 meter ny vejstrækning, indtil vejen møder skellet mellem område A og B. De første 24 meter af projektet indebar mindre omlægninger på den eksisterende Sagavej, mens de resterende 241 meter bestod af fuld opbygning af nyt vejudlæg.

Den nye vej blev etableret bestående af:

- 6,5 meter kørebane
- 3 meter dobbeltrettet fællessti
- 2 meter skillerabat mellem kørebane og fællessti
- 1 meter yderrabat

Som en del af projektet blev der anlagt en nedsivningsgrøft nord for stamvejen, der opsamler overfladevand og leder det via rør til en ny grønne. Vandet føres videre til et eksisterende vandløb nordøst for området.

Økonomiske konsekvenser

Center for Miljø, Plan og Kultur, Beredskab og Vejmyndighed, har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt kommunalbestyrelsen den 30. maj 2024.

Tabel 1:

Beløb i hele kroner	Opr. råd.beløb	Forbrug 2024	Samlet forbrug
Ekstern rådgivning	339.700 kr.	102.584 kr.	102.584 kr.
Entreprise	6.793.300 kr.	5.167.243 kr.	5.167.243 kr.
Øvrige omkostninger		9.725 kr.	9.725 kr.
I alt	7.133.000 kr.	5.279.552 kr.	5.279.552 kr.

Tabel 2:

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling	Rådighedsbeløb	Samlet forbrug	Overskud
Udgifter	7.133.000 kr.	7.133.000 kr.	5.279.552 kr.	1.853.448 kr.
I alt	7.133.000 kr.	7.133.000 kr.	5.279.552 kr.	1.853.448 kr.

Jf. tabel 2 udviser anlægsregnskabet et overskud på 1.853.448 kr., som er tilgået kassebeholdningen.

Bilag

Bilag 1 - Anlægsbevilling til Forlængelse af Sagavej, fase 1 KB 30.05.24 pkt. 18

Punkt 20: Anlægsregnskab for kabellægning af gadebelysning i Nexø 2023

23/1272

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende anlægsregnskabet for kabellægning af gadebelysning i Nexø 2023. Projektet er afsluttet i regnskab 2024 med et overskud på 10.115 kr.

Der skal forelægges kommunalbestyrelsen særskilt anlægsregnskab for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr., jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.4.1.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- anlægsregnskabet for kabellægning af gadebelysning i Nexø 2023 godkendes.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 16. februar 2023 en anlægsbevilling på 3.500.000 kr.

Der er foretaget kabellægning af det luftbårne elforsyningsanlæg til gadebelysning i Nexø. Projektet forløb efter Trefor El-net Øst's plan.

Økonomiske konsekvenser

Center for Trafik, Ejendomme og Drift, Vej, Park og Anlæg, har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt

kommunalbestyrelsen den 16. februar 2023.

Tabel 1:

Beløb i hele kroner	Opr. råd.beløb	Forbrug 2023	Forbrug 2024	Samlet forbrug
Entreprise	3.500.000 kr.	393.054 kr.	3.161.612 kr.	3.554.666 kr.
I alt	3.500.000 kr.	393.054 kr.	3.161.612 kr.	3.554.666 kr.

Tabel 2:

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling	Rådighedsbeløb *	Samlet forbrug	Overskud
Udgifter	3.500.000 kr.	3.564.781 kr.	3.554.666 kr.	10.115 kr.
I alt	3.500.000 kr.	3.564.781 kr.	3.554.666 kr.	10.115 kr.

*Beløbet er prisreguleret med 64.781 kr. i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2023 til 2024

Jf. tabel 2 udviser anlægsregnskabet et overskud på 10.115 kr., som er tilgået kassebeholdningen.

Bilag

Bilag 1 - Anlægsbevilling til kabellægning af gadebelysning i Nexø 2023 KB 16.02.23

Punkt 21: Anlægsregnskab for Områdefornyelse i Allinge

16/11439

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller,

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller,

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkendes anlægsregnskabet for områdefornyelse i Allinge, idet projektet er afsluttet i regnskab 2024 med et overskud på 1.498.870 kr., der er tilgået kassebeholdningen.

Der skal forelægges kommunalbestyrelsen særskilt anlægsregnskab for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr., jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.4.1.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Anlægsregnskabet for områdefornyelse i Allinge godkendes.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 29. juni 2017 byfornyelsesprogrammet for områdefornyelse i Allinge. Den strategiske helhedsplan for Folkemødet og Allinge, der blev vedtaget af kommunalbestyrelsen den 22. december 2016 dannede baggrund for programmets indhold.

Anlægsbevillingerne blev senest godkendt den 29. november 2018 og udgjorde 14.600.000 kr. (udgifter) samt -8.600.000 kr. (indtægter).

Formålet var at styrke Allinge i byens tre sæsoner (helårsbyen, turistbyen og folkemødebyen) ved at integrere og forbinde byen, havnen og naturen langs kysten, med respekt for byens særlige bymæssige og landskabelige kvaliteter.

Der er i projektet fokuseret primært på:

- **Kystpromenaden fra Cirkuspladsen til Kjærenæs.** Der er etableret en gangforbindelse, der forbinder byen langs kysten – fra Cirkuspladsen i nord, over Kampeløkke Havn, videre over klippekysten på Møllenæs, langs Allinge havnebassiner og Bymolen til Kjærenæsgrunden i syd. Langs ruten er der anlagt trapper og ramper, der gør tilgængeligheden til vandet og klipperne nemmere.

- **Cirkuspladsen.** Den tidligere tankplads - et areal på ca. 1.500 m² - er nu omdannet til skate-og basketball plads.
- **Allinge Havn.** Der er etableret en udendørs scene, Harpen, der med sin åbne trækonstruktion fungerer som en skulptur/et landmark i byrummet, når scenen ikke er i brug.

I projektperioden er der desuden været indledende arbejder på større afledte projekter. Det var fornyelse af Bornholms Idræts- og Kulturcenter (også kaldet NORDLIV), Sonja Ferløv pavillon på Kjærenæs samt to demohuse for kunst på Møllenæs. Disse tre delprojekter er af forskellige årsager ikke realiseret indenfor den tidsmæssige periode af områdefornyelsen. De to demohuse var budgetteret ind i områdefornyelsen, men altså ikke realiseret.

Der er nogle poster, hvor forbruget afviger relativt stort i forhold til budget. Det skyldes dels, at nogle aftaler som f.eks. rådgivning har været budgetteret under anlægsarbejderne, men er regnskabsmæssigt konteret under projektadministration. Dels er der brugt nogle dyrere løsninger, herunder materialer på Møllenæs i forhold til Kjærenæs og Bymolen. Trods de forskellige valg er målsætningen om tilgængeligheden til vandet og klipperne opfyldt for begge strækninger.

Projektperioden med tilskud fra Realdania og staten løb til 1. september 2024. Der var på det tidspunkt forsat nogle få opgaver, der afventede og derfor har der efter den projektmæssige slutdato været udgifter til bl.a. legepladstilsyn og oprydning.

For yderligere beskrivelse af delprojekterne henvises til bilag 1 – Realdania slutrapport.

Økonomiske konsekvenser

Center for Natur, Miljø og Plan har gennemført projektet i overensstemmelse med byfornyelsesprogrammet og anlægsbevillingerne forelagt kommunalbestyrelsen den 23. februar 2017, den 29. juni 2017 samt 29. november 2018.

Projektet er økonomisk opdelt i de indsatsområder, som indgår i byfornyelsesprogrammet. Tabel 1 opgør det samlede forbrug for hvert indsatsområde. Der henvises til det reviderede regnskab i bilag 2 for at se forbruget i de enkelte år.

Tabel 1: Anlægsregnskab

Indsatsområder, beløb i hele kroner	Budget	Forbrug
Projektadministration	400.000	2.323.462
Anlægsarbejder:		
Stiforbindelser	300.000	105.735
Kystpromenaden	1.313.400	975.279
Møllenæs	1.646.600	6.716.479
Kjærenæs og Bymolen	7.150.000	554.267
Cirkuspladsen	2.100.000	1.770.615
Kulturelle, sociale aktiviteter	900.000	1.065.551
Trafikale foranstaltninger	600.000	706.915
Lokal forankring	190.000	30.427
Udgifter efter projektperiode		243.222
<i>Samlede udgifter</i>	<i>14.600.000</i>	<i>14.491.952</i>

Finansiering	Budget	Regnskab
---------------------	---------------	-----------------

Realdania	-5.000.000	-4.829.080
Trafik-, Bygge og Boligsstyrelsen	-3.000.000	-3.000.000
Salg af demohus (ikke realiseret)	-600.000	0
<i>Samlede indtægter</i>	<i>-8.600.000</i>	<i>-7.829.080</i>

Tabel 2: Samlet økonomisk overblik

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling	Rådighedsbeløb*	Forbrug	Overskud
Udgifter	14.600.000	16.761.742	14.491.952	2.269.790
Indtægter	-8.600.000	-8.600.000	-7.829.080	-770.920
<i>Nettoudgift</i>	<i>6.000.000</i>	<i>8.161.742</i>	<i>6.662.872</i>	<i>1.498.870</i>

* Beløbet er prisreguleret med samlet netto 2.161.742 kr. i perioden 2017 til 2024.

Jf. tabel 2 udviser anlægsregnskabet et overskud på netto 1.498.870 kr., som er tilgået kassebeholdningen.

Regnskabet er revideret hos kommunens revisionselskab BDO uden anmærkninger. Regnskabet er vedlagt som bilag 2. Både Realdania og staten har godkendt regnskabet og afslutningsrapporten.

Bilag

Bilag 1 - Realdania Slutrapport

Bilag 2 - Regnskab inkl. erkæringer

Punkt 22: Anlægsregnskab for udvidelse af Børnehuset Trilobitten i Aakirkeby

22/1489

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende anlægsregnskabet for udvidelse af Børnehuset Trilobitten Grønningen 32, i Aakirkeby. Projektet er afsluttet i regnskab 2024 med et overskud på 390.768 kr.

Der skal forelægges kommunalbestyrelsen særskilt anlægsregnskab for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr., jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.4.1.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- anlægsregnskabet for udvidelse af Børnehuset Trilobitten i Aakirkeby godkendes.

Direktionen indstiller

- sagen til orientering i Børne- og Skoleudvalget

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 01-04-2025

Orientering givet.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 02-04-2025

Anbefales.

Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget den 09-04-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 31. marts 2022 en anlægsbevilling på 8.329.000 kr. Ved licitationen i maj 2023 lå de indkomne bud en del højere end budgetlagt, og der blev godkendt en tillægsbevilling til anlægsbevillingen på 2.510.000 kr. Den samlede anlægsbevilling udgør dermed 10.839.000 kr.

Anlægsbevillingen blev givet til en permanent bygningsudvidelse af Børnehuset Trilobitten i Aakirkeby. Tilbygningen på ca. 430 m² blev opført til 40 børneenheder i samme bygningsmæssige udtryk som den eksisterende bygning.

Tidsplanen blev overholdt og ved aflevering var der ingen anmærkninger. 1-års gennemgangen, som blev foretaget i uge 11 i 2025, var ligeledes anmærkningsfri.

Overskuddet skyldes færre uforudsete udgifter end oprindeligt forudsat.

Økonomiske konsekvenser

Center for Trafik, Ejendomme og Drift, Ejendomsservice, har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt kommunalbestyrelsen den 31. marts 2022 og forhøjet af kommunalbestyrelsen den 29. juni 2023.

Tabel 1:

Beløb i hele kroner	Korr. råd.beløb	Forbrug 2022	Forbrug 2023	Forbrug 2024	Samlet forbrug
Projektering		499.200 kr.	386.141 kr.	115.656 kr.	1.000.997 kr.
Håndværkerudgifter	10.957.236 kr.		4.536.641 kr.	5.004.923 kr.	9.541.564 kr.
Omkostninger			22.575 kr.	1.332 kr.	23.907 kr.
I alt	10.957.236 kr.	499.200 kr.	4.945.357 kr.	5.121.911 kr.	10.566.468 kr.

Tabel 2:

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling	Rådighedsbeløb*	Samlet forbrug	Overskud
I alt	10.839.000 kr.	10.957.236 kr.	10.566.468 kr.	390.768 kr.

*Beløbet er prisreguleret med 118.236 kr. i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2023 til 2024.

Jf. tabel 2 udviser anlægsregnskabet et overskud på 390.768 kr., som er tilgået kassebeholdningen.

Bilag

Bilag 1 - Anlægsbevilling udvidelse af Børnehuset Trilobitten KB 29-06-2023 pkt. 40

Punkt 23: Orientering fra formanden

Der blev orienteret om følgende:

Orientering givet.

Punkt 24: Eventuelt

Følgende blev taget op

Intet.

**Punkt 25: Lukket: Lukket punkt: Genfremstilling af sag om salg af Nexø
Fritidshus - Gl. Postvej 27, Nexø**

23/1109

Punkt 26: Lukket: Lukket punkt: Nedjustering af besparelse som følge af færre oprettede døgnpladser i Ungehuset

25/4954

**Punkt 27: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til
belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2025**

25/4602

Punkt 28: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til energirenovering af varmecentral i Nexøhuset

25/3467

Punkt 29: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til nyt køleanlæg til produktionskøkkenet ved DeViKa i Nexø

25/5103

Punkt 30: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til reovering af broer og bygværker 2025

25/4600